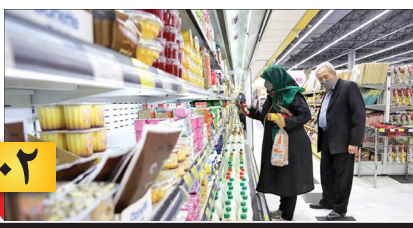


# درد اقتصاد

MARZEEGHTEASAD.IR

دوشنبه ۱۴۰۲/۰۸/۲۲ | شماره: ۳۱۵ | ۵۰۰۰ تومان



۰۲

## استقبال ۷ میلیون نفر از یارانه تشویقی کالا بزرگ



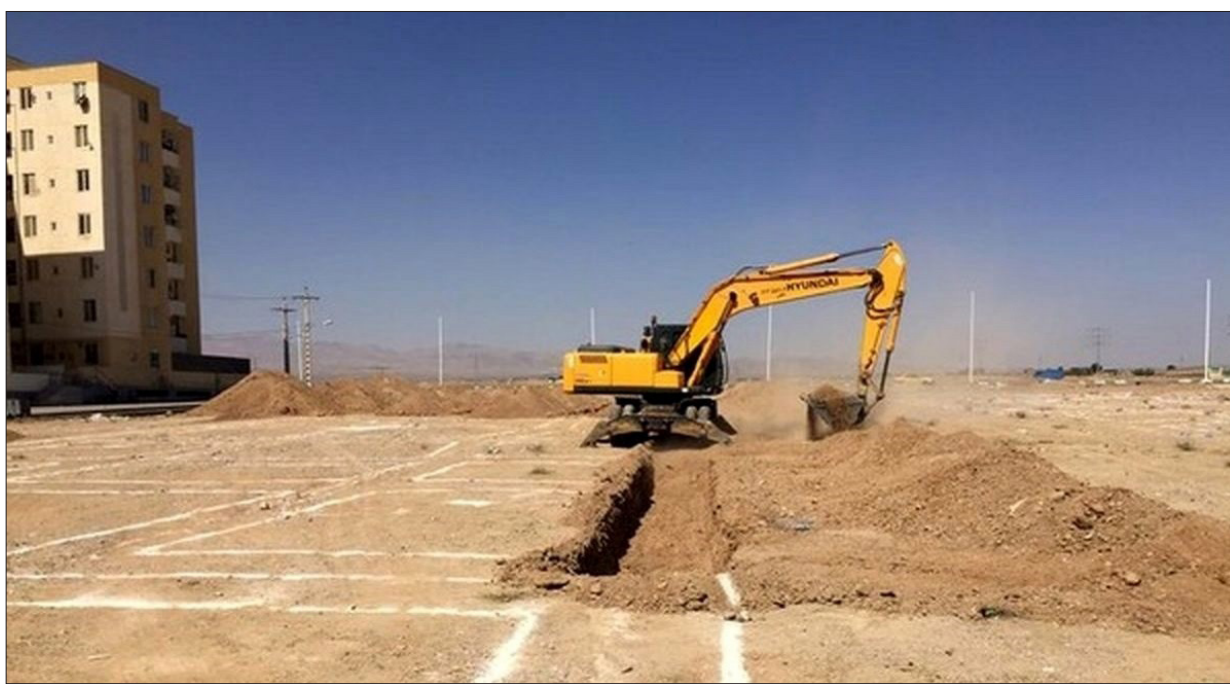
۰۴

## رشد ۵,۳ درصدی شاخص تولید صنایع بوری



۰۷

## دعوت از یک مهاجم جوان و یک هافبک پیر!



عکس: ایرنا

برنامه هفتم توسعه، دولت با رعایت تشریفات قانونی نسبت به اعطای زمین به سرمایه‌گذاران، توسعه‌گران، انبوه‌سازان و نهادهای عمومی غیردولتی برای ساخت مسکن مجاز شده است.

تأمین اراضی در روستاها جهت ساخت منازل مسکونی و تداوم تولید، تثبیت جمعیت روستایی و حتی مهاجرت معکوس به روستاها در دستور کار قرار دارد و هدف اصلی از واگذاری زمین در روستاها، تشویق مردم بخصوص مهاجران روستایی برای بازگشت به روستاهاست. متقاضیان زمین روستایی در نهضت ملی مسکن، هم می‌توانند از وام روستایی ۳۵۰ میلیون تومانی با کارمزد ۵ درصد استفاده کنند و هم می‌توانند از وام ۵۵۰ میلیون تومانی نهضت ملی مسکن بهره ببرند. اخیراً وام ساخت مسکن روستایی از ۲۰۰ به ۳۵۰ میلیون تومان افزایش یافته که گام دیگری برای حمایت از رونق روستاها و افزایش ساکنان روستایی است.

روش دوم تأمین زمین برای متقاضیان در روستاها، واگذاری زمین توسط استان‌ها و با معرفی شورایاری‌های روستایی صورت می‌گیرد. متقاضیانی که در روستا ساکن هستند می‌توانند با مراجعه به شورای روستا معرفی‌نامه دریافت کرده و تقاضای خود را به بنیاد مسکن استان ارجاع دهند. افراد در این روش حتماً باید ساکن روستا باشند و از آنها تعهد کتبی برای زندگی در روستا اخذ می‌شود.

با توجه به اینکه بنیاد مسکن، متولی ساخت‌وساز در روستاهاست، در روش سوم، واحدهای ساخته شده توسط این بنیاد به متقاضیان واگذار می‌شود. اولویت واگذاری با ساکنان روستا و یا افراد بومی است که قصد بازگشت به روستاها را دارند.

دولت سیزدهم تصمیم دارد تا سال آینده یک میلیون قطعه زمین روستایی را به متقاضیان سکونت در روستاها واگذار کند. بر اساس برنامه توسعه روستایی و مصوبه شورای عالی مسکن، تا پایان امسال ۵۰۰ هزار قطعه زمین در روستاها به متقاضیان واجد شرایط برای ساخت مسکن واگذار می‌شود. به عبارت دیگر در سال جاری ۵۰۰ هزار قطعه زمین و سال آینده هم همین میزان واگذار خواهد شد و به همین تعداد زمین، تسهیلات ساخت روستایی نیز واگذار می‌شود. در ۲ سال پیش‌رو در حدود یک میلیون واحد مسکن روستایی ساخته خواهد شد. در نهضت ملی مسکن ساخت ۸۰۰ هزار واحد روستایی پیش‌بینی شده است که اگر برنامه واگذاری یک میلیون قطعه زمین اجرا شود مسکن ساخته شده در روستاها بیش از برنامه نهضت ملی مسکن خواهد بود. البته بر اساس قوانین بالادستی، ساخت سالانه ۲۰۰ هزار مسکن روستایی در تعهد دولت‌ها قرار گرفته است.

اجرای برنامه واگذاری یک میلیون قطعه زمین روستایی به ۳ روش است. روش اول در قالب نهضت ملی مسکن خواهد بود، عملیات الحاق زمین‌های روستایی که قابلیت ساخت و ساز در آنها وجود دارد در حال انجام است و پلاک‌هایی با حداقل متراژ ۵۰۰ متر در قالب نهضت ملی به متقاضیان واگذار می‌شود و متقاضیان طرح نهضت ملی مسکن تأیید نهایی شده که از شهرها به روستاها مهاجرت معکوس داشته باشند و برای ساخت واحدهای مسکونی‌شان در روستا زمین ۵۰۰ متری دریافت می‌کنند. تاکنون برای ۲۷۰ هزار قطعه زمین برنامه‌ریزی و حتی در برخی استان‌ها مانند قم، زنجان و کردستان قطعات زمین واگذار شده است و در استان‌های دیگر به نوبت واگذار می‌شود. برای تسهیل تأمین زمین در بخش مسکن، طبق مصوبات

۴۰ درصد جان باختگان  
تصادفات عابران  
پیاده‌اند  
یادداشت  
بهنام صمدی



بر اساس آمارهای ارائه شده توسط سازمان پزشکی قانونی در نیمه نخست سال جاری ۱۰ هزار و ۷۲۰ نفر در کشور، در تصادفات رانندگی جان خود را از دست دادند و این احتمال وجود دارد که در نیمه دوم منتهی به سال با افزایش این آمار روبه رو شویم. چندی پیش سازمان پزشکی قانونی کشور هم از رشد ۸ درصدی تلفات تصادفات جاده‌ای در نیمه نخست امسال خبر داد. گفتنی است از میان آمارهای ارائه شده، سال گذشته ۲۳۵ نفر در تهران در تصادفات جانشان را از دست دادند که ۵۱ درصد از این تصادفات در بزرگراه‌ها اتفاق افتاد. به طور میانگین از هر ۱۰ نفری که در تصادفات تهران جان می‌بازند، ۴ نفر عابران پیاده و ۴ نفر راکبان موتورسیکلت هستند. از هر ۵ نفری که در تصادفات آسیب می‌بینند، یک نفر از آنها برای همیشه خانه‌نشین یا ویلچر نشین می‌شود. از آن جایی که در نیمه دوم سال افزایش بارندگی‌ها و لغزندگی معابر، همچنین افزایش ساعات تاریکی در شبانه روز را پیش رو داریم، مسئولان مربوطه باید بیشتر به این موضوع ورود کنند. رئیس اداره تصادفات پلیس راهور تهران، در این رابطه با اشاره به اینکه در شش ماهه اول سال جاری نقاط حادثه خیز شناسایی شدند، به «ایران» می‌گوید: در این خصوص با اولویت تصادفات جرحی و فوتی پر تکرار شناسایی نقاط حادثه خیز انجام شده، همچنین نقشه هندسی، تابلو و علائم و دوربین کنترل سرعت نیز نیازسنجی شد و مکاتبات با سازمان‌های ذیربط انجام پذیرفت.

پایگاه خبری افق امروز  
ofoghemroz.ir

## استقبال ۷ میلیون نفر از یارانه تشویقی طرح کالابریگ الکترونیک



همان گونه که اشاره شد پس از اوج گیری انتظارات تورمی در بهار سال گذشته و به دنبال حذف ارز ۴ هزار و ۲۰۰ تومانی، موج آن به سرعت در بازار ارز نمایان و باعث شد با تشدید نوسانات در بازار غیررسمی، انتظارات تورمی مردم نیز بالا برود.

که بعد از اضافه شدن دو دهک ششم و هفتم درآمدی به طرح کالابریگ الکترونیک با یارانه مازاد، از زمان اجرای این طرح یعنی از ۲۲ مهر تا ۱۷ آبان ماه حدود ۳،۲ میلیون تراکنش بانکی انجام شده است.

به گفته علیرضا عسگریان، از این تعداد حدود ۲،۱ میلیون خانوار از این مرحله استفاده کرده اند که اگر بعد خانوار را ۳،۲ میلیون نفر در نظر بگیریم حدود هفت میلیون نفر از طرح کالابریگ الکترونیک همراه با یارانه اضافه بهره مند شده اند.

طبق اعلام مسئولان وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، از ابتدای اجرای طرح کالابریگ الکترونیک تاکنون بیش از ۱۷ میلیون نفر در این طرح شرکت کرده و از مزایای آن استفاده کرده اند.

پیوستن ۴۰۰ تعاون مصرف روستایی و ۱۴۵ هزار فروشگاه

بر اساس آخرین گزارش وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، در حال حاضر ۱۴۵ هزار فروشگاه و سوپرمارکت و ۱۰ فروشگاه زنجیره ای با ۱۲ هزار شعبه به طرح کالابریگ الکترونیک متصل شده اند همچنین پیوستن ۴۰۰ تعاون مصرف روستایی در شهر و روستا نیز آغاز شده است.

شرکت در طرح کالابریگ الکترونیک اختیاری است

وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی بارها تأکید کرده که طرح کالابریگ الکترونیک کاملاً اختیاری است. خانوارهایی که مایل به خرید کالا در طرح کالابریگ نباشند، می توانند در زمان واریز یارانه اقدام به برداشت یارانه کنند ضمن اینکه در این طرح دیگر خبری از امتیازهای تشویقی یا ۱۲۰ هزار تومان یارانه تشویقی نیست.

علاقه مندان برای شرکت در طرح کالابریگ الکترونیک و کسب اطلاعات بیشتر به سامانه شما (شبکه ملی اعتبار) مراجعه کنند. این شرکت کنندگان در طرح کالابریگ می توانند یک ماه زودتر یارانه ماه بعد خود را از کالاهای اعلامی طرح خریداری کنند و تضمین قیمت کالاها بر مبنای سال ۱۴۰۱ است.

اکنون با اضافه شدن ۲ دهک ششم و هفتم در طرح جدید کالابریگ الکترونیک، جمعیت تحت پوشش این طرح با رشد چشمگیر از ۴۱ به ۶۱ میلیون نفر افزایش یافته است. همچنین طبق اعلام وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، در آینده دهک های هشتم و نهم نیز به تدریج به طرح کالابریگ الکترونیک اضافه خواهند شد.

اکنون ۸۰ درصد مردم ایران مشمول طرح کالابریگ الکترونیک شدند که با پیوستن ۲ دهک هشتم و نهم، افراد تحت پوشش این طرح کامل خواهد شد و خانوارها می توانند از یارانه تشویقی یا همان یارانه اضافی استفاده کنند.

کالاهایی که در طرح کالابریگ الکترونیک عرضه می شوند شامل ۱۱ قلم کالای اساسی از قبیل گوشت منجمد، روغن مایع، برنج ایرانی، پنیر، شیر و ماست کم چرب، حبوبات، مرغ، تخم مرغ، ماکارونی و قند و شکر است و مشمولان این طرح می توانند به صورت حضوری از این کالاها خریداری کنند و در صورت اختصاص ۵۰ درصد اعتبار یارانه خود به خرید این تعداد کالاها، شاهد افزایش ۱۲۰ هزار تومانی یارانه تشویقی به ازای هر نفر خواهند شد.

همچنین بزودی امکان خرید مجازی فراهم می شود و مردم می توانند در فروشگاه های اینترنتی که به سامانه های طرح کالابریگ متصل هستند، خرید اینترنتی طرح کالابریگ الکترونیک انجام دهند، به گونه ای که مشمولان هنگام خرید اینترنتی می توانند محصولات مورد نظر خود را در سبد ذخیره کنند و پس از نهایی شدن خرید از آنان پرسیده می شود که آیا از اعتبارشان استفاده شود که در صورت تأیید نهایی فرایند خرید تکمیل می شود و از سطح یارانه کسر و پرداخت خواهد شد.

۳،۲ میلیون تراکنش بانکی در طرح کالابریگ معاون رفاه و امور اقتصادی وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی گزارشی از وضعیت طرح کالابریگ الکترونیک اعلام کرده و گفته است

طرح کالابریگ الکترونیک در راستای تأمین کالاهای اساسی و حمایت معیشتی از دهک های مختلف به صورت مرحله ای و تدریجی در دولت سیزدهم اجرایی شد که در حدود یک ماه گذشته ۲،۱ میلیون خانوار مشمول طرح کالابریگ الکترونیک، از یارانه تشویقی ۱۲۰ هزار تومانی به ازای هر نفر استفاده کرده اند که با اعضای خانواده حدود هفت میلیون نفر را شامل شدند.

به طور میانگین هفت میلیون نفر یارانه تشویقی ۱۲۰ هزار تومانی دریافت کرده اند یعنی رقمی بالغ بر ۸۴۰ میلیون تومان می شود که این رقم را دولت سیزدهم در راستای حمایت از خانوارها برای خرید کالاهای اساسی اختصاص داده است. اجرای سراسری طرح کالابریگ الکترونیک از اواخر سال گذشته آغاز شد و در این راستا دولت برای تشویق خانوارها در بهره مندی از طرح کالابریگ، سیاست های حمایتی و تشویقی را ارائه کرد. بر این اساس یارانه تشویقی یا مازاد را در خردادماه امسال در مرحله اول تنها برای سه دهک اول درآمدی که شامل مددجویان تحت پوشش سازمان بهزیستی و کمیته امداد بودند اعمال کرد.

بنابراین در صورتی که هر یک از اعضای خانواده ۷۰ درصد مبلغ یارانه خود را از بین ۱۱ قلم کالای اعلامی خریداری می کرد، مبلغ یارانه آنها ۲۰ درصد افزایش می یافت و به مرور این طرح گسترده می شد و در مرحله بعدی شرط بهره مندی از افزایش اعتبار خرید حداقل ۲۰۰ هزار تومان از اعتبار یارانه (یعنی ۵۰ درصد مبلغ یارانه) اعلام می شد و در صورتی که سرپرستان خانوار این مبلغ از یارانه خود را از میان اقلام کالاهای اساسی خریداری می کردند، مشمول امتیاز تشویقی می شدند. همزمان در شهرویر و مهرماه، یارانه تشویقی برای سایر گروه ها و دهک های درآمدی از چهارم تا هفتم در قالب کالابریگ اعمال شد. بر این اساس یارانه دهک های اول تا سوم از ۴۰۰ به ۵۲۰ هزار تومان و سایر دهک های درآمدی از چهارم تا هفتم از ۳۰۰ به ۴۲۰ تومان افزایش یافت.

حذف ناترازی برق با توسعه نیروگاه های خود تأمین

صنایع

اقدام دولت و پشتیبانی مجلس در حوزه تکلیف صنایع به ساخت نیروگاه های خود تأمین، می تواند زمینه سرعت گرفتن رفع ناترازی برق را رقم بزند.

توسعه نیروگاه های خود تأمین برای رفع ناترازی برق راهبردی مهرماه ۱۴۰۰ با توافق وزارت نیرو و وزارت صمت کلید خورد. بر اساس جزئیات این تفاهمنامه، سرمایه گذاری ساخت ۱۴ نیروگاه توسط شرکت های فولاد مبارک اصفهان، فولاد هرمزگان به همراه فولاد کاوه جنوب، شرکت آلومینیوم المهدی، شرکت ملی مس، چادرملو، گل گهر، ایمیدرو (منطقه ویژه لامرد - سالکو)، ایرالکو، آلومینای ایران، توسعه آب آسیا، شرکت پویا انرژی، فولاد خوزستان و فولاد سترگ شرق انجام شده و ظرفیت مجموع این ۱۴ نیروگاه برابر ۱۲ هزار و ۴۶۹ مگاوات برآورد می شود. البته حداقل ظرفیت این تفاهمنامه برابر ۱۰ هزار مگاوات عنوان شده و مازاد بر ۱۰ هزار مگاوات با توافق و تأیید ۲ وزارتخانه نیرو و صنعت، معدن و تجارت قابل افزایش یا جایگزینی خواهد بود.

پس از تفاهم وزارت نیرو و وزارت صمت، مجلس شورای اسلامی نیز به مسأله ساخت نیروگاه های خود تأمین ورود کرد و در قالب قانون مانع زدایی از صنعت برق، توسعه این حوزه را در دستور کار قرار داد.

بر اساس جزئیات ماده ۴ قانون مانع زدایی صنعت برق که در سال ۱۴۰۲ به تصویب رسید، صنایع انرژی بر با هماهنگی وزارت صنعت، معدن و تجارت و وزارت نیرو مکلف هستند، حداقل ۹ هزار مگاوات نیروگاه حرارتی با بازدهی حداقل ۵۵ درصد و یک هزار مگاوات نیروگاه تجدید پذیر و پاک تا پایان سال ۱۴۰۴ از محل منابع داخلی صنایع مذکور احداث کنند. در صورت عدم ساخت، تأمین برق این صنایع در شرایط کمبود برق، در اولویت طرح های مدیریت مصرف برق وزارت نیرو قرار می گیرد.

سال ۱۴۰۱ در بخش صنعتی ۱۶ درصد رشد مصرف برق ثبت و در سال ۱۴۰۲ نسبت به سال گذشته ۱۴ درصد به رشد مصرف اضافه شده است.

به طور کلی ۳۰ درصد به مصرف برق صنعتی کشور اضافه شد. این امر به رونق تولید و تداوم فعالیت بخش صنعت در گرم ترین روزهای سال و در زمان اوج مصرف کشور انجامید. هر چند که گفته می شود با تصویب این آیین نامه، فرایند صدور مجوزهای لازم برای ساخت این نیروگاه ها توسط صنایع انرژی بر کشور تسریع شده و صنایع کشور می توانند با سرعت بیشتری نسبت به تکمیل نیروگاه های خود اقدام کنند.

وزارت نیرو مکلف است از تأمین برق این صنایع، پشتیبانی و برق تولیدی مازاد آنها را منتقل کند.

برق مازاد نیروگاه های فوق در بورس انرژی یا به صورت قرارداد دوجانبه قابل فروش است.

وزارت نفت مکلف است با هماهنگی وزارت نیرو سوخت مورد نیاز نیروگاه های مذکور را تأمین کند. هم اکنون نیز آیین نامه ماده ۴ قانون مانع زدایی توسط وزارت نیرو تهیه و در هیأت وزیران به تصویب رسیده است.

تلاش برای افزایش ظرفیت تولید برق برای رفع ناترازی برق یکی از مهم ترین برنامه هایی است که از ابتدای دولت سیزدهم مورد تأکید قرار گرفت.

میزان ناترازی در تولید و مصرف برق در ابتدای فعالیت دولت سیزدهم حدود ۱۵ هزار مگاوات بود که پیش بینی می شد در سال ۱۴۰۱ با در نظر گرفتن رشد تولید به حدود ۲۰ هزار مگاوات برسد.

هر چند که به واسطه پیشبرد مجموعه اقدام ها، برنامه ریزی برای انجام طرح های توسعه ای، بهینه سازی و مدیریت مصرف، تابستان سال گذشته با حداقل مشکل پشت سر گذاشته شد.

بر این اساس، از ابتدای شروع به کار دولت سیزدهم تاکنون ۴۰ واحد نیروگاه حرارتی جدید به ظرفیت پنج هزار و ۷۰۵ مگاوات برای کمک به کاهش ناترازی، اشتغال زایی و ایجاد برق پایدار در شبکه سراسری وارد مدار شده است.

طبق اعلام شرکت برق حرارتی، از این تعداد پروژه، ۲۷ طرح مربوط به واحدهای گازی به ظرفیت ۳ هزار و ۵۶۹ مگاوات و ۱۳ پروژه نیز مربوط به واحد بخار نیروگاه های سیکل ترکیبی است که از محل ساخت واحدهای بخار یاد شده، سالانه سه میلیارد و ۲۵۰ میلیون متر مکعب در مصرف سوخت صرفه جویی خواهد شد. سخنگوی صنعت برق در این باره گفت: آیین نامه اجرایی ماده ۴ قانون مانع زدایی از توسعه صنعت برق درباره احداث نیروگاه توسط صنایع انرژی بر کشور به تصویب هیأت دولت رسیده است.



## آغاز اجرای سند ۲۵ ساله همکاری تهران و پکن

کشنده‌ها مطرح و تفاهم‌های خوبی هم حاصل شد. البته بخشی از این مذاکرات مربوط به سفر شهردار تهران به چین بود. چرا که پیش از این (یک‌ماه پیش) شهردار تهران به دنبال تاکسی و اتوبوس‌های برقی بود و مذاکرات در این خصوص هم صورت گرفته بود. ظرف چندماه آینده اولین سری از تاکسی‌های برقی را در تهران (بین فرودگاه امام خمینی (ره) و شهر تهران) خواهیم دید. در همه جای دنیا نیز، خودروهای برقی ناوگان عمومی از یک کشور وارد شده است.

خودروسازان قرار است تاکسی برقی وارد کشور کنند؟  
بنگاه‌های صنعتی و تولیدی وقتی مذاکره می‌کنند در قالب همکاری و تولید مشترک است. بنگاه‌ها در چهارچوب توافق کلانی که بین دولت‌ها (ایران-چین) صورت گرفته باید همکاری‌های مشترک را دنبال کنند. چندین شرکت خودروساز چینی با ایران خودرو و سایپا مذاکره کردند.

از روزی که افزایش همکاری خودروسازان با شرکت‌های چینی رسانه‌ای شده، انتقادات مردم افزایش پیدا کرده است. منتقدان می‌گویند چین تمایل دارد تنها صادرکننده خودرو به ایران باشد و علاقه‌ای به انتقال تکنولوژی ندارد. نظر شما چیست؟

تکنولوژی چین در صنعت خودرو ماهانه در حال تغییر و به‌روز شدن است. اما قطعاً انتقال تکنولوژی موضوع پیچیده‌ای نیست. زمانی که ما با سایر خودروسازان چون رنو، پژو، نیسان و... کار می‌کردیم آیا انتقال تکنولوژی صورت گرفت؟ حال چرا باید همکاری خودروی ایران و چین را زیر سؤال برد. این موضوعات بهانه‌هایی است که برخی‌ها می‌آورند تا همکاری ایران و چین در قالب سند یادشده را زیر سؤال ببرند. برخی‌ها به دنبال آن هستند که رابطه و همکاری مشترک ایران و چین را گل‌آلود کنند، لذا نباید به این صحبت‌ها توجهی کرد. تمام مذاکرات و قراردادهای در قالب سند ۲۵ ساله در حال پیگیری و تحقق است.

اجرای شدن سند ۲۵ ساله همکاری ایران و چین رفته‌ایم؟

بله؛ سند یادشده در مرحله اجرا قرار گرفته است. از تیرماه سال جاری تاکنون بحث خرید اتوبوس و تاکسی‌های برقی، مشارکت در ساخت خودرو به‌خصوص خودروهای برقی، بهره‌مندی ایران از تکنولوژی جدید و برتر خودرو با چین دنبال و قراردادهای آن امضا شده است. همچنین موافقت‌نامه در حوزه کشاورزی، استفاده از توان تکنولوژی چین در حوزه کشاورزی کشورمان در بخش‌های بازیافت پساب‌های مزارع نیشکر، کاشت خشک برنج و حوزه‌های ژنتیک گیاهی با چین امضا شده است. با هدف رونق تجارت اتاق مشترک ایران و چین، مرکز تجاری ایران و چین در شهر شانگهای با حضور وزیر صمت افتتاح شد. من قول داده بودم که تا پایان سال ۱۴۰۲، مرکز تجاری ایران و چین ایجاد شود و دقیقاً نیز همین اتفاق افتاد. دفتر ایران و چین تیرماه سال جاری در پکن راه‌اندازی و اخیراً هم مرکز تجاری با حضور وزیر صمت افتتاح شد. کار اصلی این مرکز با هدف توسعه صادرات غیرنفتی، ارائه خدمات به تجار و فعالان اقتصادی است تا با شرایط مناسب بتوانند وارد بازار بزرگ چین شوند. این مرکز می‌تواند برای انواع کالاهای ایرانی بازاریابی و همچنین فرصتی را ایجاد کند که کالاهای ایرانی در قالب نمایشگاه دائمی عرضه شود. بر این اساس در راستای سند ۲۵ ساله به سمت قراردادهای اجرایی در حال حرکت هستیم؛ البته برخی قرارداد شده و برخی دیگر در حال تبدیل شدن به قرارداد است. از همین رو به مرور زمان شاهد امضای قراردادهای اجرایی بین شرکت‌های ایرانی و چینی خواهیم بود. یکی از مواردی که در سفر به چین بازتاب رسانه‌ای داشت، قرارداد خودرویی بود. در این خصوص چه اقداماتی صورت گرفته است؟ در این سفر موضوعات مربوط به خودروهای سواری برقی، اتوبوس‌های برقی و کامیون و

۱۴ آبان‌ماه معاون اول رئیس‌جمهور به چین سفر کرد و در این سفر وزیر صمت، فعالان بخش خصوصی و مدیران خودروسازی هم حضور داشتند. این سفر با چه هدفی دنبال شد و قرار است همکاری‌ها با چین چگونه دنبال شود؟

بعد از اینکه سند ۲۵ ساله همکاری مشترک ایران و چین امضا شد، دو طرف تصمیم گرفتند که به مرور زمان، مفاد این سند را عملیاتی کنند. از همین رو بهمن‌ماه سال گذشته رئیس‌جمهور کشورمان به چین سفر کرد. در این سفر، پروژه‌های مشترک با هدف تحقق سند یادشده، تعریف و عملاً قرارداد وارد فاز اجرایی شد. اما مجموع قراردادهای، نوع شرکت‌ها، نحوه بنگاه‌های دو طرف و ... نیاز به بحث‌های کارشناسی و تخصصی دارد که لازم است برای این موارد، قراردادهای اجرایی منعقد شود. از تیرماه سال جاری یعنی بعد از برگزاری کمیسیون مشترک دو کشور که با سفر وزیر اقتصاد کشورمان صورت گرفت، بخش مهمی از قراردادهای احصا و شرکت‌های متقابل مشخص شدند؛ همچنین یکسری اشکالات فنی و موانعی وجود داشت که لازم بود سیاستگذاران دو کشور در بالاترین سطح، آنها را بررسی و حل کنند، تا در ادامه مسیر بتوان مفاد قراردادهای را اجرایی کرد. لذا سفر هفته گذشته معاون اول رئیس‌جمهور، وزیر اقتصاد، وزیر صمت و معاونان وزیر نفت، امور خارجه، قائم‌مقام وزیر جهاد کشاورزی و ... به چین با این هدف بود. در سفر صورت‌گرفته نشست‌های تخصصی برپا شد که شرکت‌های بزرگ چینی هم حضور داشتند و مواردی که ضرورت داشت با مقامات کشورمان در جریان گذاشتند. در این سفر نخست‌وزیر چین هم حضور داشت و موضوعات بسیاری مورد همفکری، بحث و بررسی قرار گرفت. شرکت‌های داخلی نیز چالش‌های خود را مطرح کردند و قرار شد سیاستگذاران ایران و چین به تمام آنها رسیدگی کنند.

ماحصل این نشست‌ها چه بود؟ آیا به سمت

### کاهش ۲۴۱ هزار نفری شاغلان ناقص در کشور

براساس تازه‌ترین گزارش آماری وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، در حالی آمار شاغلان کشور در حوزه اشتغال ناقص ۲۴۱ هزار و ۷۸ نفر کاهش پیدا کرده که این آمار در تابستان سال گذشته ۲ میلیون و ۱۸۳ هزار و ۲۳۹ نفر بوده است. روند کاهش اشتغال ناقص نشانگر پایداری و پویایی بازار کار است، این روند نزولی حاکی از رویه مثبت و اثرگذاری سیاست‌های کلی بازار کار و اشتغال در فضای بازار کار بوده و امیدواری در راستای توسعه و گسترش اشتغال پایدار را نوید می‌دهد که این امر از سوی دولت سیزدهم با حمایت‌ها و سیاست‌های تشویقی و تأمین زیرساخت‌های کار شایسته در سامانه‌های بازار کار صورت می‌گیرد.

به گزارش آتیه آنلاین، شاغل در حوزه «اشتغال ناقص» در تعریف شاخص‌های کار به فردی گفته می‌شود که به دلایل اقتصادی کمتر از ۴۴ ساعت در هفته کار کند در حالی که تمایل دارد ساعت کاری کامل (۴۴ ساعت) را مشغول به فعالیت باشد. در واقع دلایل اقتصادی زمینه‌ساز اشتغال ناقص، می‌تواند مواردی از جمله رکود کاری، پیدا نکردن کار با ساعت کاری بیشتر، قرار داشتن در فصل غیر کاری و مواردی از این قبیل باشد.

طبق اعلام مرکز آمار ایران، جمعیت شاغلان ۱۵ ساله و بیشتر در تابستان سال جاری ۲۴ میلیون و ۶۸۵ هزار و ۵۱۳ نفر اعلام شد که سهم اشتغال مردان ۲۰ میلیون و ۷۰۱ هزار و ۳۷۸ نفر و سهم زنان از این اشتغال سه میلیون و ۹۸۴ هزار و ۱۳۵ نفر است.

بررسی سهم جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر دارای اشتغال ناقص نشان می‌دهد که ۷،۹ درصد جمعیت شاغل، به دلایل اقتصادی (فصل غیر کاری، رکود کاری، پیدا نکردن کار با ساعت بیشتر و...) کمتر از ۴۴ ساعت در هفته کار کرده و آماده برای انجام کار اضافی بوده‌اند. این در حالی است که ۳۹،۸ درصد از شاغلین ۱۵ ساله و بیشتر، ۴۹ ساعت و بیشتر در هفته کار کرده‌اند.

براساس گزارش مرکز آمار از وضعیت نیروی کار در تابستان سال جاری، سهم اشتغال ناقص از کل اشتغال حدود ۷،۹ درصد یعنی جمعیتی معادل یک میلیون و ۹۴۲ هزار و ۱۶۱ نفر است این سهم نسبت به تابستان سال گذشته که ۹،۲ درصد بوده است کاهش ۱،۳ درصدی را نشان می‌دهد.

سهم مردان از اشتغال ناقص ۸،۴ درصد و سهم زنان ۴،۸ درصد است. به این ترتیب یک میلیون و ۷۴۹ هزار و ۲۰۳ نفر از جمعیت اشتغال ناقص را مردان و ۱۹۲ هزار و ۹۵۸ نفر از زنان به خود اختصاص دادند. اشتغال ناقص در مردان ۱،۶ درصد کاهش و در زنان ۰،۲ درصد افزایش یافت.

همچنین جدیدترین داده‌های آماری حوزه اشتغال نشان می‌دهد که اشتغال ناقص در بین نقاط شهری بیش از نقاط روستایی است؛ بر این اساس، یک میلیون و ۴۳۷ هزار و ۹۹۴ نفر از جمعیت دارای اشتغال ناقص در نقاط شهری و ۴۷۵ هزار و ۲۴۶ نفر در نقاط روستایی مشغول به کار هستند. در این نقاط نیز شاهد روند کاهش هستیم به گونه‌ای که سهم اشتغال ناقص در نقاط شهری از ۸ به ۶،۹ درصد و در نقاط روستایی از ۱۲،۸ به ۱۱ درصد رسیده است و شاهد کاهش ۱،۱ درصدی در نقاط شهری و ۱،۸ درصدی در نقاط روستایی هستیم.

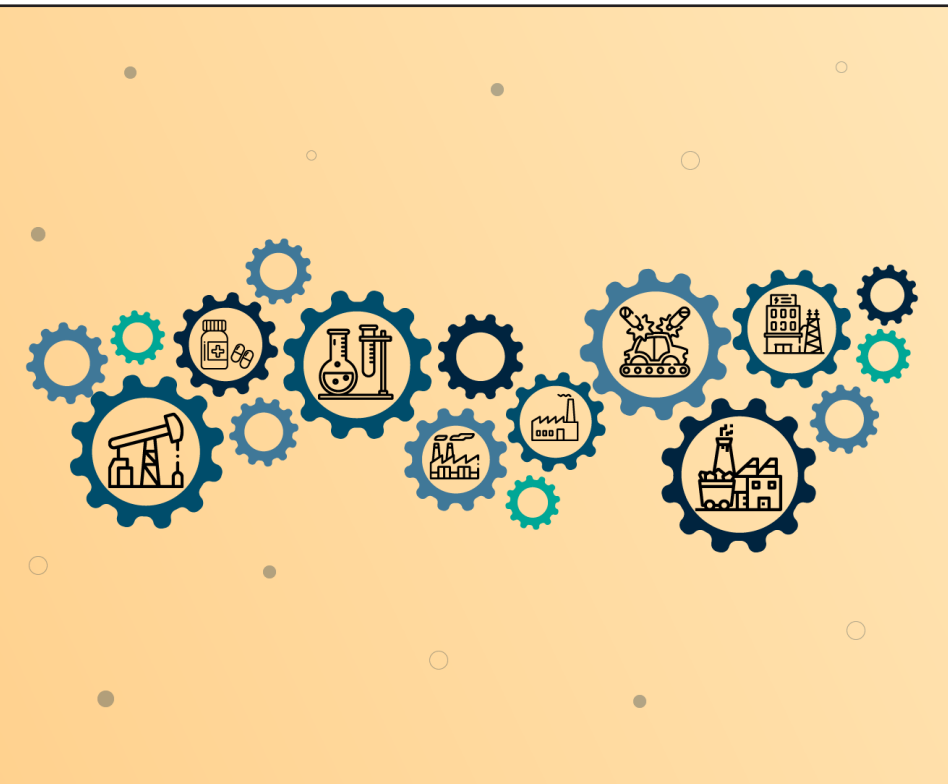
### آغاز مجدد فعالیت سامانه بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی

معاون رفاه و امور اقتصادی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی گفت: سامانه بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی برای طی مراحل فرایند شناسایی و تأیید شعب تأمین اجتماعی در دسترس قرار گرفته است. به گزارش وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، «علیرضا عسگریان» در این باره افزود: سامانه بیمه اجتماعی کارگران ساختمانی با همکاری مرکز فناوری اطلاعات و امنیت فضای مجازی به آدرس [bimekar.mcls.gov.ir](http://bimekar.mcls.gov.ir) مجدد بازنویسی شده است. وی افزود: اکنون همه کارگران ساختمانی متقاضی می‌توانند در سامانه ثبت‌نام کرده و با طی مراحل فرایند شناسایی و تأیید شعب تأمین اجتماعی از مزایای پوشش بیمه‌ای بهره‌مند شوند.

### کاهش ۱،۲ درصدی نرخ بیکاری فارغ التحصیلان

معاون اشتغال و کارآفرینی وزارت کار با بیان اینکه یکی از دلایل بیکار بودن فارغ التحصیلان در سراسر کشور ضعیف بودن آشنایی کارفرمایان با رشته‌ها و تخصص دانشجویان است، گفت: کاهش نرخ بیکاری به ۷،۹ درصد در دولت سیزدهم رسیده که کمترین میزان طی یک دهه گذشته بوده.

## رشد ۵,۳ درصدی شاخص تولید صنایع بورسی



در این ماه نسبت به ماه مشابه سال قبل، از بین ۱۵ رشته فعالیت صنعتی بورسی ۱۱ رشته فعالیت افزایش در شاخص تولید و ۴ رشته فعالیت کاهش در شاخص تولید را تجربه کرده‌اند.

فعالیت‌های «خودرو و قطعات»، «محصولات فلزی بجز ماشین‌آلات و تجهیزات» و «چوب و کاغذ» بیشترین سهم را در کاهش شاخص فروش داشته‌اند.

در مهر ۱۴۰۲ نسبت به ماه قبل، رشته فعالیت‌های «لاستیک و پلاستیک»، «محصولات فلزی بجز ماشین‌آلات و تجهیزات» و «سایر کانی غیرفلزی» بیشترین سهم را در افزایش شاخص فروش و رشته فعالیت‌های «کاشی و سرامیک»، «تجهیزات برقی» و «خودرو و قطعات» بیشترین سهم را در کاهش شاخص فروش ثبت کرده‌اند. شاخص فروش شرکت‌های معدنی بورسی هم نسبت به ماه مشابه سال قبل با افزایش ۹,۶ درصدی و نسبت به ماه قبل با کاهش ۱۰,۵ درصدی مواجه شده، مطرح می‌کند که در مهرماه سال ۱۴۰۲ نرخ رشد ماهانه قیمت فعالیت‌های صنعتی بورسی رشد مثبت ۱ درصدی را ثبت کرده است، همچنین رشد نقطه به نقطه با کاهش ۰,۹ واحد درصدی نسبت به ماه قبل، به ۲۴ درصد رسیده است. همچنین میانگین سالانه شاخص قیمت نیز در مهرماه سال ۱۴۰۲ روند نزولی یک سال اخیر خود را ادامه داد و با ۱,۳ واحد درصد کاهش نسبت به ماه قبل، میزان ۲۶,۴ درصد افزایش را نشان می‌دهد.

تصویر صنایع اصلی دوبروس طبق این گزارش، در مهرماه سال ۱۴۰۲ شاخص تولید رشته فعالیت خودرو و قطعات بر مبنای شرکت‌های بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۳۲/۱ درصدی و نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۸/۷ درصدی داشته و همچنین شاخص فروش آن نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۴۶/۳ درصدی و نسبت به ماه قبل کاهش ۸/۶ درصدی داشته است.

شاخص تولید رشته فعالیت شیمیایی بجز دارو بر مبنای شرکت‌های بورسی نیز نسبت به ماه مشابه سال قبل افزایش ۲/۹ درصدی و نسبت به ماه قبل کاهش ۱/۸ درصدی داشته است. همچنین شاخص فروش آن نسبت به ماه مشابه سال قبل افزایش ۱۲/۵ درصدی و نسبت به ماه قبل افزایش ۸/۲ درصدی داشته است. در این ماه شاخص تولید رشته فعالیت فلزات پایه بر مبنای شرکت‌های بورسی، نسبت به ماه مشابه سال قبل افزایش ۹/۵ درصدی و نسبت به ماه قبل افزایش ۲۱/۴ درصدی داشته است.

۱/۳ درصدی مواجه شده است. شاخص قیمت فعالیت‌های صنعتی بورسی نیز نسبت به ماه مشابه سال قبل ۲۴ درصد و نسبت به ماه قبل یک درصد افزایش یافته است.

مرکز پژوهش‌های مجلس در گزارشی بخش حقیقی اقتصاد ایران در مهرماه سال ۱۴۰۲ در بخش صنعت و معدن بیان کرده است که طی مهرماه سال ۱۴۰۲، شاخص تولید شرکت‌های صنعتی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل با افزایش ۲,۲ درصدی و نسبت به ماه قبل با افزایش ۵,۳ درصدی مواجه شده است. در این ماه نسبت به ماه مشابه سال قبل، از بین ۱۵ رشته فعالیت صنعتی بورسی ۱۱ رشته فعالیت کاهش در شاخص تولید را تجربه کرده‌اند.

رشته فعالیت‌های «تجهیزات برقی»، «دارو» و «لاستیک و پلاستیک» بیشترین سهم را در افزایش شاخص تولید و رشته فعالیت‌های «خودرو و قطعات»، «کاشی و سرامیک» و «چوب و کاغذ» بیشترین سهم را در کاهش شاخص تولید داشته‌اند. همچنین طی مهرماه سال ۱۴۰۲ نسبت به ماه قبل، رشته فعالیت‌های «فلزات پایه»، «سایر کانی غیرفلزی» و «دارو» بیشترین سهم را در افزایش شاخص تولید و رشته فعالیت‌های «کاشی و سرامیک»، «خودرو و قطعات» و «تجهیزات برقی» بیشترین سهم را در کاهش شاخص تولید داشته‌اند.

علاوه بر این، شاخص تولید شرکت‌های معدنی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل با افزایش ۲۲,۵ درصدی و نسبت به ماه قبل با کاهش ۰,۷ درصدی مواجه شده، بیان می‌شود که طی مهرماه سال ۱۴۰۲، شاخص فروش شرکت‌های صنعتی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل با افزایش ۲,۸ درصدی و نسبت به ماه قبل با افزایش ۱,۳ درصدی مواجه شده است. فروش صنایع بورسی افزایش یافت

در این ماه نسبت به ماه مشابه سال قبل ۱۱ رشته فعالیت افزایش در شاخص فروش و ۴ رشته فعالیت کاهش در شاخص فروش داشته‌اند. رشته فعالیت‌های «سایر کانی غیر فلزی»، «تجهیزات برقی» و «کاشی و سرامیک» بیشترین سهم را در افزایش شاخص فروش نسبت به ماه مشابه سال قبل و رشته

در مهرماه سال ۱۴۰۲، شاخص تولید و فروش شرکت‌های صنعتی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل افزایش ۲/۲ و ۲/۸ درصدی را تجربه کرده است، همچنین نسبت به ماه قبل شاخص تولید و فروش به ترتیب افزایش ۵/۳ و ۱/۳ درصدی داشته‌اند. در مهرماه سال ۱۴۰۲ نسبت به ماه مشابه سال قبل شاخص تولید و فروش رشته فعالیت خودرو و قطعات کاهش ۳۲/۱ و ۴۶/۳ درصدی و نسبت به ماه قبل کاهش ۸/۷ و ۸/۶ درصدی داشته است. از سوی دیگر، شاخص تولید و فروش رشته فعالیت شیمیایی بجز دارو نسبت به ماه مشابه سال قبل افزایش ۲/۹ و ۱۳/۵ درصدی و نسبت به ماه قبل شاخص تولید کاهش ۱/۸ درصدی و شاخص فروش افزایش ۸/۲ درصدی داشته است. در مهرماه سال ۱۴۰۲ نرخ رشد ماهانه قیمت فعالیت‌های صنعتی بورسی رشد مثبت یک درصدی را ثبت کرده است، همچنین رشد نقطه به نقطه با کاهش ۰/۹ واحد درصدی نسبت به ماه قبل، به ۲۴ درصد رسیده است. بر این اساس میانگین سالانه شاخص قیمت نیز در مهرماه سال ۱۴۰۲ روند نزولی یک سال اخیر خود را ادامه داد و با ۱/۳ واحد درصد کاهش نسبت به ماه قبل، میزان ۲۶/۴ درصد افزایش را نشان می‌دهد.

شاخص تولید، فروش و قیمت صنایع بورسی از اطلاعات ماهانه ۳۱۶ شرکت بورسی استخراج می‌شود و با توجه به اینکه این شاخص با شاخص تولید صنعتی بانک مرکزی و مرکز آمار هم حرکتی مناسب دارد، با دقت زیادی می‌تواند تحولات بخش صنعت و معدن کشور را به صورت ماهانه رصد کند. در این گزارش تغییرات شاخص‌های تولید، فروش و قیمت شرکت‌های صنعتی و معدنی پذیرفته شده در بورس و همچنین مهم‌ترین رشته فعالیت‌های آن در مهرماه سال ۱۴۰۲ مورد بررسی قرار گرفته است. برآورد این گزارش نشان می‌دهد، طی مهرماه سال ۱۴۰۲، شاخص تولید شرکت‌های صنعتی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل با افزایش ۲/۲ درصدی و نسبت به ماه قبل با افزایش ۵/۳ درصدی مواجه شده است و همچنین شاخص فروش شرکت‌های صنعتی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل با افزایش ۲/۸ درصدی و نسبت به ماه قبل با افزایش

روایتی از شکست سنگین امریکا در تحریم نفت ایران

در حالی که بلمبرگ در ماه آگوست، افزایش صادرات نفت ایران را ناشی از توافق پنهانی با امریکا عنوان کرده بود، به تازگی در گزارش‌هایی از شبکه‌سازی تحریم‌ناپذیر ایران در چین و ناتوانی امریکا در تحریم ایران پرده برداشته است. طبق گزارش مؤسسه‌های نفتکش‌ها از جمله کپلر، از دو سال گذشته تاکنون فروش نفت ایران به صورت نقطه‌ای از حدود روزانه ۶۰۰ الی ۷۰۰ هزار بشکه به بیش از ۱,۸ میلیون بشکه افزایش یافته است و میانگین صادرات در سال ۲۰۲۳ میلادی حدود ۱,۴۵ میلیون بشکه در روز بوده است. رکوردشکنی فروش نفت ایران در شرایطی که تحریم‌ها همچنان پابرجاست، این سؤال را در ذهن مخاطب ایجاد می‌کند که آیا دولت بایدن در اجرای تحریم‌ها آسان‌گیری می‌کند یا دولت ایران توانسته تحریم‌های نفتی ایالات متحده را تا حدی بی‌اثر کند؟

در ماه آگوست سال جاری میلادی بلمبرگ برای اولین بار از یک توافق نانوشته بین ایران و امریکا خبر داد و نوشت که «با اینکه ایران و امریکا در خصوص مسائل دیپلماتیک از جمله توافق هسته‌ای اختلاف دارند، در حال نزدیکی به توافقی در بازار نفت هستند. مقامات امریکایی به طور خصوصی تصدیق کردند که در گذر زمان برخی از تحریم‌ها علیه فروش نفت ایران را کاهش داده‌اند.»

این خبرگزاری در ادامه تصریح کرد: «امریکا همچنان نسبت به فروش نفت ایران به کشورهایی همچون ژاپن، کره جنوبی و کشورهای اروپایی حساس است اما در برابر فروش نفت به چین از خود نرمش نشان می‌دهد.»

بدین ترتیب طبق ادعای بلمبرگ امریکا تمایلی برای جلوگیری از فروش نفت ایران به چین ندارد. سپس در اکتبر سال جاری، تانکر ترکرز با انتشار نمودار صادرات نفت ایران نوشت: فروش ایران رونق گرفته و در ماه آگوست و سپتامبر حدود ۴۰ درصد از سه ماهه اول امسال بیشتر شده است.

سپس بلمبرگ در گزارش جدید خود با تعدیل ادعای قبلی نوشت: ضربه زدن به ایران و روسیه به طور همزمان در بازار نفت بدون خطر افزایش قیمت سوخت آسان نخواهد بود و با کاهش صادرات نفت ایران شاهد عبور قیمت نفت برنت از ۱۰۰ دلار در هر بشکه خواهیم بود. هر چیزی که جریان صادرات نفت ایران را به طور مادی کاهش دهد، تنها تقاضا برای بشکه‌های رقبایی مانند روسیه را افزایش می‌دهد که اتفاقاً خزانه‌داری شروع به تسریع اقدامات برای محدودیت آن کرده است.

کمی بعدتر خاویر بلاس خبرنگار بلمبرگ در اواخر اکتبر در واکنش به آمار مؤسسه کپلر از صادرات بیش از ۱,۸ میلیون بشکه نفت ایران به چین از تردید خود در برابر توانستن یا نتوانستن امریکا در تحریم نفتی ایران پرده برداشت و ادعای توافق نانوشته بین دو کشور را تلویحاً زیر سؤال برد. خبرنگار بلمبرگ در اکس نوشت: ایران نه تنها تولید خود را افزایش می‌دهد، بلکه ذخایر عظیم ذخیره‌سازی نفت شناور خود را نیز منحل کرده و کاملاً فروخته است. یا کاخ سفید اجازه صادرات نفت ایران را داده است و یا نمی‌تواند جلو صادرات نفت ایران را بگیرد، در هر صورت رژیم تحریم‌ها فروریخته است. در حالی که ادعای اولیه بلمبرگ مبنی بر توافق ایران و امریکا روز به روز کم‌رنگ‌تر می‌شود، این رسانه در هفته جاری در گزارشی از ناتوانی امریکا بر تحریم فروش نفت ایران به چین خبر داد.

حال معما رمزگشایی شده و معلوم شد که دلیل افزایش صادرات نفت ایران به چین نه به دلیل توافق موهومی بلکه شبکه‌سازی گسترده ایران است و گرنه این افزایش صادرات باید در کشورهایی نظیر ژاپن، کره جنوبی و هند نیز برقرار می‌شد. بلمبرگ در گزارش ماه جاری خود نوشت، تحریم‌های نفتی جدید امریکا علیه ایران، به لطف اشتباهی چین برای نفت با تخفیف و شبکه‌های پرداخت و حمل‌ونقل گسترده ایران با مشکل مواجه خواهد شد. تجارت نفت ایران بسیار پیچیده است، با واسطه‌های متعدد که تحریم آن را برای ایالات متحده بسیار دشوارتر می‌کند.

همایون فلک‌شاهی، تحلیلگر ارشد نفت کپلر گفت: «امریکا می‌تواند به شرکت‌هایی ضربه بزند که در معاملات خود با ایران عمومی یا آشکار هستند، اما بسیاری از این واسطه‌ها نهادهای کوچک هستند.»

معامله‌گران می‌گویند تحریم‌های نفتی امریکا دیگر تجارت نفت خام ایران را از مسیر خارج نمی‌کند، زیرا بازیگران متعددی از جمله صدها شرکت کوچک و نفتکش به اصطلاح «ناوگان تاریک» در این تجارت حضور دارند.

## کبی سازی

مکان‌ها هم روح دارند، درست مثل ما... اما خیلی وقت‌ها، یادمان می‌رود این خیابان، این کوچه، این خانه فقط چند آجر، بتن و تیر آهن روی هم سوار شده نیست. ظاهرشان یک سازه شهری است، اما لایه لایه‌شان را که کنار می‌زنید، به روایت ساکنانی می‌رسید که سال‌هاست قصه زندگی‌شان از همین کوچه و خیابان گذشته است... قصه محله‌های قدیمی البته با این جدیدی‌ها فرق می‌کند. قدیمی‌ترها خوب می‌دانند که محله بدون ساکنانش، فقط یک خیابان و چند کوچه و تعدادی خانه است. اما ساکنان محله‌های جدید، همه آن چیزی که از محله در خاطرشان مانده، چند ساختمان بلند بالا و نمادهای شهری نوظهوری است که برایشان حکم «آدرس پیدا کردن سراسر» دارد. شهرسازی مدرن ما تقریباً از اواخر دهه ۳۰ و اوایل دهه ۴۰ ظاهر شده است. زمانی که کم‌کم نشانه‌های خانه‌های ویلایی جای خودش را به ساختمان‌های مدرن عمودی داد تا چهره شهرها از آن تصویر یکدست مسطح دوره سنتی به تصویر پله‌ای دوران مدرن تغییر کند. این تغییر و تحولات البته فقط به نمای ساختمان‌ها محدود نشد، تأثیرش را روی روح خانه‌ها هم گذاشت. برای همین کالبد محله‌های نوساز، با وجود همه آن نشانه‌های شهری جدید که سرتاسر شهرها نصب شدند، اما خالی از روح و هویت محله‌های سنتی‌اند. در عصر جدید، ما ساختمان می‌سازیم، چون فقط جایی برای «خوابیدن» می‌خواهیم، درست مثل همان دوران شهرسازی مدرن که عملکرد اغلب ساختمان‌ها را سکونتگاهی و خوابگاهی معرفی می‌کرد. همین شد که ما بتدریج، کارکرد زندگی در شهرها را به خوابیدن در خانه‌های چند متری تقلیل دادیم و روحمان هم رفته رفته به زندگی در خانه‌های کوچک ۵۰-۴۰ متری عادت کرد. با همین تعریف، مکان‌ها همین که جایی برای نصب یک تخت تاشوی کم‌دی داشته باشند، «خانه» نامیده می‌شوند. املاک‌داران و صاحبان نگاه‌ها نیز با دست گذاشتن روی نقطه ضعف ما، بر موج خانه‌های کوچک ارزان قیمت سوار شدند و با تبلیغ خانه‌های به اصطلاح «خوش قیمت»، کم‌کم سلیقه مشتری‌ها را با جیب‌شان هماهنگ کردند و البته کار را به جایی رساندند که بالاخره فروش خانه‌های متری هم در بازار آشفته ملک باب شد. تلاش برای متناسب‌سازی میان جیب مصرف‌کننده با خانه‌ها اگر چه به ارزان نگه داشتن نرخ‌ها کمک نکرد، اما باعث شد تا تمرکز بساز و بفروش‌ها و انبوه‌سازان شهرهای جدید به ساخت محله‌های نوساز معطوف شود که نه از مصالح و مواد ساختمانی با کیفیت بهره‌ای برده بودند و نه اصلاً هویت و اصالت پشت محله‌ها برایشان تعریفی داشت! به این ترتیب «ترخ» معیار سنجش ساختمان‌سازی شد و مصرف‌کننده‌ای که زورش به بازار سنگین رقابتی نمی‌رسید، زندگی‌اش را به جای آمیختگی با روح مکان‌ها، به نرخ بازار گره زد و نتیجه آن شد که مکان‌های جدید فاقد حس تعلق و پیوستگی شدند. بر این اساس هیاهوی نرخ‌ها در هر سال، فرصت هویت‌سازی محلات نوساز را بر باد داد و ساکنان نیامده را به کوچ اجباری به محلات دیگر و شهرهای حاشیه و شاید هم کمی دورتر وادار کرد. با این توصیف ساکنان محلات جدید، مستأجران خانه به دوشی شدند که باز دست دادن ساکنان قدیمی، بدنبال ساکنانی می‌گشتند که این اصالت را به محلاتشان بازگردانند. اما زور اجاره‌خانه‌ها در شهرهای بزرگ، پشت ایده یکجانشینی ایستاد تا معضل خانه به دوشی هر سال شدیدتر نشود. گرانی نرخ اجاره‌بها و ملک اگر چه چرخه «تداوم سکونت» در محله‌های جدید را قطع کرد، اما تنها دلیل بی‌هویتی و کمبود حس تعلق به مکان زندگی در شهرها نبود. مهاجرت‌های گسترده از شهرهای کوچک به کلانشهرها و حالا از کلانشهرها به حاشیه شهرها و شهرک‌های جدید، چنان رفتارها و خصلت‌های مختلف را در هم آمیخته که سخت می‌توان بین هنجارها و ناهنجاری‌ها در محله‌های نوساز تفکیک قائل شد. فاصله گرفتن از ارتباطات همسایگی به بهانه حریم خصوصی، این روزها به عنوان یکی از مهم‌ترین نشانه‌های آپارتمان‌نشینی در دوران مدرن نام برده می‌شود. خصلتی که موجب شده، حلقه همسایگی در محلات نوساز کوچک و کوچک‌تر شده و استقلال ساکنان جای حس تعامل و همذات‌پنداری را بگیرد. ساکنان اغلب محله‌های نوساز حالا خوب می‌دانند که نبود فضاهای دسترس‌پذیر برای خریدهای ضروری و وابسته شدن به محلات دیگری که «زندگی» مان در آنجا نیست، تاچه اندازه فرصت ملاقات‌های واقعی را از آنها گرفته است. «ملاقات» نه به معنای برخورد‌های کوتاه چند ساعته که به معنای زمانی برای توقف، تأمل و مکث!



**مهم‌ترین سؤال این است که جیاس می‌تواند باغستان را نجات بدهد. به نظر می‌رسد برای پاسخ به این سؤال علاوه بر توجه به ساخت و سازهای شهری باید به این گزارش هم نیم‌نگاهی انداخت.**



## قزوین در بیم و امید

در دهه ۶۰ از دل باغ خط لوله گاز انتقال دادند. گذرگاه (کمربندی) نسیم شمال هم قرار بود محلی برای رفت و آمد باغداران باشد اما آسفالت شد تا محل عبور خودروهای سنگینی بشود که مثل برق و باد از دل باغستان می‌گذرند. فعالان می‌گویند اما زخم کاری در یک دهه گذشته به باغستان زده شد. بدین ترتیب درخت بود که پای جاده‌کشی و پیل‌سازی قربانی شد و درخت هزار ساله بود که جاییش را به مجتمع‌های اداری و تجاری داد. پل قدس، پل امام علی، میدان خلیج فارس، پل امام رضا و کمر بند شروق... هیچ مانعی هم پیش‌رو نداشتند، جز درختان میوه و باغ‌های پسته! به راستی چرا باید باغ‌های پسته در سرزمین خشک و نیمه خشک قربانی جاده‌کشی شود؟ همچنین قزوین از ۵ رودخانه فصلی جان می‌گیرد که رودخانه‌های فصلی باغستان هم از این ساخت و سازها جان سالم به در نبرند. کمربندی شرق حتی بخشی از رودخانه فصلی ارنجک (باراجین) را خشک کرد تا جاده دیگری این بار از دل رودخانه سر بکشد. ارنجک تأمین‌کننده حقایق ۹۰۰ هکتار از باغ‌های باغستان سنتی است. در چند سال گذشته مسئولان انگشت روی ساخت سد لاستیکی برای ساخت دریاچه مصنوعی گذاشتند تا این بار تن باغداران و درختان باغ با هم بلرزد؛ کابوسی که همچنان ادامه دارد و اگر اتفاق بیفتد بخش دیگری از باغستان خشک می‌شود. برخی از اعضای شورای شهر قزوین در گفت‌وگو با رسانه‌ها ساخت سد لاستیکی را راهی برای جمع‌آوری بارش‌های لحظه‌ای و روزانه دانسته‌اند. آیا آنها نمی‌دانند که جان باغستان قزوین به همین بارش‌ها و سیلاب‌های ناشی از آن بارش‌ها وابسته است. باغستانی که جلوی سیلاب می‌ایستد و جان شهر را نجات می‌دهد و خود از سیلابش جان می‌گیرد؟ این روش مرسوم مردمانی است که طبیعت خود را می‌شناسند و می‌دانند در سرزمین خشک و نیمه خشک چگونه از نعمت سیلاب استفاده کنند تا نعمت نشود.

تغییر کاربری، بلای جان باغ‌ها

چیزی که در اقتصاد سیاسی شهری همه شهرها گم شده است نه فقط در قزوین. قزوینی‌ها می‌گویند، اگر این باغستان نبود، قزوین از سیل ۹۷ جان سالم به در نمی‌برد. جاده‌سازها کمتر به این موضوع فکر می‌کنند که باغستان از سیلابی که اجازه نداد به جان قزوینی‌ها بیفتد؛ جان می‌گیرد. همین روش سنتی هم یکی از دلایلی شد که باغستان در جیاس ثبت شد. باغداران می‌گویند، قزوین همیشه سرزمین خشکی و بی‌آبی بوده است؛ شاهد آن را هم قنات‌هایی می‌دانند که مهندسی دیرین آب توسط ایرانی‌ها برای مدیریت سرزمین

باغستانی که قزوین را از سیل ۹۷ نجات داد، ثبت جهانی شد. نظام میراثی کشاورزی باغستان سنتی قزوین، پنجمین نظام میراثی کشاورزی مهم جهانی (جیاس) ایران است که پس از نظام میراثی کشاورزی مبتنی بر قنات در کاشان، زراعت سنتی زعفران مبتنی بر قنات قصه گناباد، تولید انگور و فرآورده در دره جوزان ملایر و باغ‌های سنتی انجیر دیم استهبان، در فائو (سازمان خواربار و کشاورزی ملل متحد) ثبت می‌شود. همزمان با قزوین، باغ‌های سنتی گردوی توپسرکان، ششمین نظام میراث جهانی ایران بود که توسط این نهاد بین‌المللی معرفی و ثبت جهانی شد. فعالان بعد از به ثمر رسیدن تلاش‌شان برای ثبت جهانی باغستان سنتی قزوین یک سؤال مهم دارند، آیا این ثبت جهانی می‌تواند پهنه شرقی باقی مانده باغستان را از تیغ لودرها حفظ کند تا سایه سبز این پهنه هم مثل پهنه شمالی آن، از سر قزوین کم نشود؟ آنها در سال ۹۳ یک بار شاهد ثبت ملی باغستان از سوی سازمان (وزارت) میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی بودند. چتر دفاعی قانون در لوای این ثبت، روی باغستان کشیده نشد و شهرداری وقت قزوین سه ماه بعد از آن خواستار خروج باغ از فهرست ملی شد. باغ از فهرست خارج نشد اما کمیسیون ماده ۵ و اداره کل راه و شهرسازی استان قزوین در آن زمان طرح ساماندهی یک بلوار را به تصویب می‌رسانند که مدیرکل وقت میراث فرهنگی مخالفت رسمی می‌کند. دو روز بعد اداره کل راه و شهرسازی قزوین از شهرداری می‌خواهد که طرح را اجرایی کند. آن روز برد با اقتصاد سیاسی زمین شهری قزوین بود نه اقتصاد اول کشور یعنی کشاورزی. با وجود این آنها می‌گویند اگر جیاس نتواند سرنوشت باغستان سنتی را تغییر دهد؛ آب در هاون کوبیده‌اند.

یک خزان ۶۰ ساله

تا پیش از ثبت جهانی جیاس، بیش از سه هزار هکتار از این باغ در ۶ دهه گذشته قربانی ساخت ریل راه‌آهن، جاده کشی، پل‌سازی و... شد. آیا این ثبت می‌تواند سایه سنگین پروژه‌های نیمه‌تمام را از سر باغستان بردارد یا مسئولان شهری به دلیل هزینه‌کرد، اتمام پروژه‌های نیمه‌تمام را به حفظ باغستان ترجیح می‌دهند؟ آیا تنها ابرپروژه‌های شهری، نابودی باغستان را رقم می‌زنند؟ باغستان قزوین تا چند دهه پیش ۵ هزار هکتار وسعت داشت. سرنوشت باغستان قزوین از دهه ۳۰ به لودرها سپرده شد. آن دهه ریل راه‌آهن را برای توسعه راه‌های بین‌شهری از بین درختان هزارساله باغستان قزوین عبور دادند و در دهه بعد کارخانه شیشه و... ساختند. همچنین دانشگاه احداث کردند.

## کبودی «زعفران» زیر تازیانه‌های سرما



**این کشاورز فاروجی با اشاره به مشکلات متعدد زعفران کاران گفت: «سال گذشته به هر کارگر، روزانه ۱۵۰-۱۰۰ هزار تومان دستمزد پرداخت می‌شد؛ اما امسال قیمت‌ها افزایش پیدا کرده و باید به هر کارگر بیش از ۳۰۰ هزار تومان مزد روزانه پرداخت کنیم.»**

باغ‌های زعفران استان خراسان شمالی، این روزها حال و روز خوبی ندارد. سرما و یخبندان زمستان سال گذشته تا مغز استخوان زعفران‌ها نفوذ کرده و تولید گرانترین و خوشبوترین ادویه جهان را تا ۵۰ درصد کاهش داده است. مزارعی که در سال زراعی جدید، زیر تازیانه‌های سرما تاب نیاورده و خسارات زیادی را به بهره‌برداران سومین تولیدکننده زعفران کشور، تحمیل کرده است. کاهش محسوس تولید زعفران در سال جاری، کشاورزان را یاد یخبندان بی‌سابقه و خسارات ناشی از سرمازدگی ۱۶ سال پیش می‌اندازد؛ تجربه‌ای اندوهبار که جز نابودی گل‌های زعفران و کاهش ۳۰ درصدی تولید محصول برای کشاورزان، نتیجه‌ای دربر نداشت.

«صفدری» مدیر امور باغبانی جهادکشاورزی خراسان شمالی به «ایران» گفت: «یخبندان سال گذشته، پیازهای زعفران را دچار سرمازدگی کرده و بیش از ۵۰ درصد به برداشت محصول آسیب جدی وارد کرده است. البته تغییرات اقلیمی و خشکسالی نیز مزید بر علت شده و با کاهش سطح آب‌های زیرزمینی، شرایط آبی برای تغذیه پیاز زعفران را با مشکلاتی مواجه کرده است. این در حالی است که برخی از کشاورزان پیشرو به توصیه‌های جهادکشاورزی عمل کرده و از کودهای ریزمغذی در باغ‌های کشاورزی استفاده کرده‌اند. کودهایی که در ذخیره‌سازی غذایی پیاز زعفران نقش مؤثری داشته و از آسیب‌های وارد به این گیاه کم‌توقع جلوگیری می‌کند.»

«فاروج» قطب تولید زعفران

صفدری افزود: «اداره جهاد کشاورزی استان خراسان شمالی، در همین ارتباط کلاس‌ها و دوره‌های آموزشی متعددی را برای زعفران‌کاران برگزار کرده و نهادهایی (کودهای ریزمغذی) را در اختیار آنها قرار داده است تا سال آینده با مشکلات کمتری مواجه شوند.»

وی، وجود آفت در پیازهای زعفران را تکذیب کرده و گفت: «تاکنون هیچ گزارشی از وجود آفت از سوی زعفران‌کاران استان نداشتیم.» مطابق گفته مدیر امور باغبانی جهادکشاورزی، «استان خراسان شمالی با چهار هزار و ۸۰۰ هکتار سطح زیرکشت زعفران پس از استان‌های

خراسان رضوی و جنوبی، در تولید این محصول مقام سوم را در کشور داراست. بیشترین اراضی سطح زیرکشت زعفران مربوط به شهرستان فاروج است اما در اراضی شیروان، اسفراین، بجنورد و سایر شهرستان‌ها نیز در سال‌های اخیر کشت شده است. تقریباً از هر هکتار زمین، ۶۰۰-۵۰۰ کیلوگرم، گل زعفران برداشت می‌شود. از هر یک کیلوگرم گل زعفران نیز، ۱۴ گرم نگین زعفران و ۳ تا ۳ و نیم مثقال زعفران به‌دست می‌آید.»

«صفدری» اظهار کرد: «حدود ۳ هزار نفر در حوزه گیاهان دارویی زعفران استان فعالیت دارند که همه ساله محصول خود را پس از برداشت در یک بازارچه زعفران به فروش می‌رسانند که این بازارچه با کمک سازمان تعاونی شهرستان فاروج راه‌اندازی شده و کشاورزان زعفران برداشت شده را در آن به قیمت روز به فروش می‌رسانند. نگین زعفران (کلاله) قیمت مشخصی نداشته و به‌صورت روزانه تغییر می‌کند. در حال حاضر هر کیلوگرم نگین زعفران با قیمتی برابر ۵۲ هزار تومان خرید و فروش می‌شود.»

صادرات ۳۵ درصدی محصول

طبق گفته این مقام مسئول، «بخشی از زعفران تولید شده استان خراسان شمالی در داخل کشور به مصرف رسیده و بخشی دیگر (۳۵-۳۰ درصد) به کشورهای نظیر افغانستان، ترکمنستان، کشورهای حاشیه خلیج فارس و... صادر می‌شود.» وی تصریح کرد: «مشکل عمده گیاهان دارویی، مکانیزه نبودن پرورش کاشت تا برداشت آن است. زعفران نیز از این قاعده مستثنی نبوده و با مشکلاتی مشابه دست و پنجه نرم می‌کند. این در حالی است که مکانیزه شدن این صنعت، نیازمند اعتبارات و تسهیلات بسیاری است. اگرچه دستگاه‌های برداشت مکانیزه، اغلب گران است اما با ورود این دستگاه‌ها، تعداد نیروی کار کاهش پیدا کرده و محصول به‌صورت کاملاً بهداشتی بسته‌بندی شده و به کشورهای دیگر صادر می‌شود.»

برندسازی با تأمین اعتبار

صفدری با اشاره به فعالیت ۷ کارگاه تخصصی در حوزه صنایع تبدیلی و تکمیلی زعفران با ظرفیت سالانه ۱۰ هزار تن، گفت: «صادرات

سودمند زعفران در استان نیازمند مکانیزه شدن این صنعت و بسته‌بندی کاملاً بهداشتی و برندسازی محصول است، اتفاقی که تاکنون در استان رخ نداده و همچنان محصولاتی نظیر زعفران بدون برندسازی به بازارهای داخلی و خارجی عرضه می‌شود. این در حالی است که بخش اعظمی از تحقق این خواسته، در گرو تأمین تسهیلات و اعتبارات زیاد است.»

طبق گفته مدیر امور باغبانی سازمان جهادکشاورزی خراسان شمالی، «واقعیت این است که محصولات باغبانی و گیاهان دارویی ارزش افزوده بسیار بالایی داشته و با تزریق اعتبارات و تسهیلات، رونقی دوباره به محصولات کشاورزی خواهد بخشید. به طور نمونه، در سال جاری ۹۰۰ تن گیلان از استان خراسان شمالی، (کیلوپی ۱۱۰ هزار تومان) به روسیه صادر گردیده و ارزآوری قابل توجهی را نصیب استان کرد. این در حالی است که ارزآوری محصول زعفران به مراتب بیشتر بوده و در صورت توجه و مدیریت صحیح، سود قابل توجهی را نصیب زعفران‌کاران استان و بهبود معیشت آنها خواهد کرد.»

کودهای ریزمغذی

شهرستان «فاروج» بیشترین میزان تولید زعفران با سطح زیرکشت حدود سه هزار و ۱۸ هکتار را در استان خراسان شمالی دارا است. «اسدالله باذوق» یکی از زعفران‌کاران فاروج بوده و همه ساله در ۵ هکتار زمینش، گیاه زعفران می‌کارد. او به «ایران» می‌گوید: «گیاه زعفران اغلب سرمازدگی ملایم را تحمل کرده و در پاییز به رشد خود ادامه می‌دهد، اما کاهش ناگهانی دما به شدت مشکل‌ساز می‌شود. این همان اتفاقی است که در زمستان سال گذشته رخ داده و حالا به نیمی از محصول زعفران‌کاران آسیب جدی وارد کرده است. البته با تشدید خشکسالی و گرما، آفت جدیدی پدید آمده است که از پیاز زعفران تغذیه کرده و به محصول، آسیب جدی می‌زند. ناگفته نماند، کشاورزانی که به توصیه‌های جهادکشاورزی عمل کرده و از کودهای ریزمغذی استفاده کردند، کمتر دچار آسیب شدند. هر چند که برخی از زعفران‌کاران، خسارات زیادی را متحمل شده و بخش زیادی از محصولشان را از دست دادند.»

دغدغه همه ما باید تخریب حداقلی جنگل باشد

رئیس اداره منابع طبیعی و آبخیزداری شهرستان بویراحمد خواستار رعایت قانون در توسعه میدان گازی در منطقه جنگلی مختار شد. سیدحسین رضوی‌نژاد در گفت‌وگو با «ایران» با بیان اینکه تا زمان پرداخت خسارت، مجوزی به طرح داده نمی‌شود، شروع طرح را غیرقانونی دانست. او تأکید می‌کند که طرح می‌تواند با قطع درختانی به مراتب کمتر اجرایی شود.

اوایل سال ۱۳۹۱ بود که خبرهایی مبنی بر کشف یک میدان گازی جدید در منطقه جنگلی مختار شنیده شد اما کسی نمی‌دانست که این چاه گاز قرار است سال‌ها بعد پروژه بزرگی را رقم بزند و در مسیر آن درختان کهنسال قطع شوند؛ درختان بلوط دانه‌زاد با قدمت ۴۰۰ الی ۵۰۰ سال در این منطقه جنگلی که نقش بزرگی در جلوگیری از تبعات زیست محیطی از جمله آلودگی هوا و بروز پدیده گرد و غبار و... دارند.

روز ۸ آبان سیدحسین رضوی‌نژاد، رئیس اداره منابع طبیعی و آبخیزداری شهرستان بویراحمد از قطع بدون مجوز نهایی ۴۰۰ اصله درخت بلوط دانه‌زاد با قدمت ۴۰۰ الی ۵۰۰ سال در جنگل‌های مختار، به منظور توسعه میدان گازی خبر داد.

روز بعد، ۱۹ آبان مدیر پروژه میدان گازی مختار در گفت‌وگو دیگری از این اعتراض به عنوان سنگ‌اندازی یاد کرده و مدعی شد درختی قطع نشده و قرار است فقط ۷۰ اصله درخت قطع شود.

این در حالی است که امیدسجادیان، فعال محیط زیست بر اساس گزارشی میدانی و با استناد به اظهارات برخی منابع محلی تأکید کرد: برخی محیطبانان قطع شدن ۴۰۰ اصله درخت را تأیید کرده و خبر داده‌اند که تخریب بافت جنگلی این منطقه با شدت ادامه دارد.

محمدعلی اژدری، مدیر پروژه میدان گازی مختار در گفت‌وگو با «کینایوز» با تأکید بر بحث پدافند غیرعامل و تأمین گاز مناطق سردسیر گفت: قرار است با کاشت درخت‌هایی جبران خسارت شود. وی گفت: بر اساس آمارها سالانه حدود ۱۵ هزار اصله درخت در مناطق فاقد گاز کهگیلویه و بویراحمد قطع می‌شود که با اجرای طرح میدان گازی مختار و ایجاد شبکه گاز در روستاهای سردسیر، دیگر خبری از سر بریدن درختان در مناطق مختلف این استان نخواهد بود.

به گفته سجادیان درختان بلوط دانه‌زاد از نظر اکولوژیکی دارای اهمیت بسیار بیشتری نسبت به بلوط‌های شاخه‌زاد هستند. این منطقه از پرتراکم‌ترین مناطق بلوط‌های دانه‌زاد است و از بین رفتن آنها اثرات بسیار منفی و جبران‌ناپذیری بر اکوسیستم خواهد گذاشت. زیرا بلوط بسیار دیررشد بوده و پس از کاشت آنها، در بهترین حالت هر سال از یک تا ۱۰ سانتیمتر رشد می‌کند. پس حداقل باید ۵۰ سال بگذرد تا این درخت نسبتاً تنومند شود. این فعال محیط زیست با اشاره به جبران‌ناپذیر بودن قطع درختان بلوط تصریح کرد: بر اساس اطلاعاتی شنیده است که میزان خسارت قطع کردن هر درخت حدوداً ۳۵ الی ۳۶۰ هزار تومان و حتی کمتر برآورد می‌شود. این در حالی است که حتی اگر قرار باشد درختان به زغال تبدیل شوند و کیلویی ۲۵ هزار تومان با نرخ روز به فروش برسند، خیلی بیش از این ارزش خواهد داشت. کسی قصد سنگ‌اندازی در اجرای پروژه ملی را ندارد.

سیدحسین رضوی‌نژاد، رئیس اداره منابع طبیعی و آبخیزداری شهرستان بویراحمد در گفت‌وگو با «ایران» بر اهمیت پروژه میدان گازی مختار تأکید کرد و گفت: این پروژه یکی از ظرفیت‌های مهم استان کهگیلویه و بویراحمد به شمار می‌آید. این طرح به منظور کمک به حل مسأله ناترازی فصلی گاز و تقویت شبکه گازی کشور طراحی شده است و به نظر می‌رسد که یک ضرورت استانی و ملی باشد.

سیدحسین رضوی‌نژاد با اشاره به اینکه هیچ‌کس قصد سنگ‌اندازی در اجرای این پروژه ملی را ندارد، افزود: اهمیت موضوع برای این سازمان پوشیده نیست، فقط هدف مجموعه منابع طبیعی این است که قانون و مقررات کاملاً رعایت شود. به هر حال عرصه کاملاً جنگلی است و قطع درختان تقریباً اجتناب‌ناپذیر؛ ولی دوستان در توسعه این پروژه می‌توانند با کمترین تخریب به عرصه‌های منابع طبیعی اقدام کنند.

رضوی‌نژاد با بیان اینکه شرکت گاز در ابتدا محدوده‌ای را برای میدان گازی از اداره منابع طبیعی اعلام کرد و کمیته نظارت بر طرح‌ها و پروژه‌های عمومی و عمرانی هم با توجه به اینکه بخشی از عرصه استعلامی دارای پوشش جنگلی کمتری بود، فقط با آن محدوده پوششی موافقت کرد، گفت: این به معنای مجوز نهایی نیست. پیمانکار شرکت گاز در ابتدا باید خسارت بند «ب» ماده «۱۲» قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی را واریز می‌کرد، سپس توسط کارشناسان ما محدوده عرصه پیشنهادی باید مشخص می‌شد و درختان باید نشانه‌گذاری می‌شدند و در نهایت اقدام می‌کردند.

## الکوره: ایران برزیل را نقره داغ کرد

پیروزی ارزشمند تیم ملی فوتبال نوجوانان کشورمان در مسابقات جام جهانی زیر ۱۷ سال مقابل برزیل با نتیجه ۳-۲ با زتاب زیادی در رسانه‌های مختلف داشت و سایت «الکوره» با تیتیر «ایران برزیل را نقره داغ کرد» به این شگفتی‌سازی یوزهای نوجوان پرداخت. این رسانه عربی مشهور، نوشت: «ایران یک شگفتی‌سازی بزرگ با پیروزی مقابل برزیل در مسابقات جام جهانی زیر ۱۷ سال اندونزی ایجاد کرد. این تیم شروعی طوفانی در این مسابقات جام جهانی داشت و برزیل قدرتمند را زمینگیر کرد.» آرشا شکوری دروازه‌بان ایران هم که پس از پایان مسابقه به عنوان بهترین بازیکن زمین انتخاب شد، در مصاحبه با فیفا گفت: «ما قبل از بازی خیلی خوب برزیل را آنالیز کرده بودیم. تمرینات ویژه‌ای در به ثمر رسیدن گل دوم خودمان داشتیم. برزیل بزرگترین تیم دنیاست اما ما در این بازی تلاش زیادی کردیم و نمایش خوبی را داشتیم. وقتی می‌بینیم یک کار بزرگ در رده نوجوانان با ایران داشتیم و این افتخار بزرگ را مقابل برزیل کسب کردیم به خودم افتخار می‌کنم و احساس خوبی دارم.»

ماجدی: نباید غرور بچه‌ها را بگیرد

میرشاد ماجدی رئیس کمیته جوانان فدراسیون فوتبال، در مورد برتری ارزشمند تیم ملی فوتبال نوجوانان کشورمان مقابل برزیل در جام جهانی زیر ۱۷ سال به فارس گفت: «این برد مبارک همه مردم ایران باشد. باید از کادر فنی، بازیکنان و از همه مسئولان فدراسیون فوتبال که زحمت کشیده و اردوهای بسیار خوبی را برای تیم ملی نوجوانان فراهم کردند، تشکر کنم. همچنین باید از استعدادیاب‌ها و رؤسای هیأت‌های استانی تشکر کنم که در این چند سال زحمت کشیدند. نتیجه همه این اقدامات تشکیل چنین تیمی شد که می‌تواند قهرمان جهان را با وجود باخت دو بر صفر در نیمه اول، در نیمه دوم سه بر دو شکست بدهد.»

او ادامه داد: «واقعاً پیروزی بر تیم قهرمان جهان که دومین تیم پرافتخار این رده سنی در کل دنیاست، نمی‌تواند اتفاقی باشد. در این بازی بچه‌های ایران غیر ایرانی خود را نشان دادند و در شرایطی که دو بر صفر عقب بودند، آن هم در سنی که از لحاظ روحی و روانی ممکن است چنین شکستی تیم را به هم بریزد به بازی برگشتند و نشان دادند آینده بسیار خوبی دارند. باید اسامی همه این نفرات را در ذهن و دفتر فوتبالی خود یادداشت کنیم. بیشتر این بازیکنان در جام جهانی ۲۰۳۰ یا ۲۰۳۴ برای تیم ملی بزرگسالان ما بازی خواهند کرد. دیگر نباید این استعدادها را از دست بدهیم. بازیکنان تیم نوجوانان و جوانان آینده فوتبال ما هستند و باید برای آینده برنامه‌ریزی کنیم. اطمینان داریم اگر به این دو تیم بیشتر برسیم، حتی آینده فوتبال آسیا برای ایران خواهد بود.»

## نقش برد در نقش جهان!

در یکی از حساس‌ترین بازی‌های هفته دهم لیگ برتر سپاهان و پرسپولیس از ساعت ۱۶:۳۰ دیروز در ورزشگاه نقش جهان اصفهان و در حضور بیش از ۵۰ هزار نفر تماشاگر برابر هم قرار گرفتند. ژوزه مورایس سرمربی زردپوشان اصفهانی تیمش را با ترکیب سید پیام نیازمند، میلاد زکی پور، محمد دانشگر، هادی محمدی، رامین رضاییان، محمد کریمی، محمد قربانی، محمدجواد حسین‌نژاد، فرشاد احمدزاده، رضا اسدی و احسان پهلوان به میدان فرستاده بود و یحیی گل محمدی هم سرخپوشان پایتخت را با ترکیب علیرضا بیرانوند، گئورگی گولسیانی، محمد حسین کنعانی‌زادگان، علی نعمتی، دانیال اسماعیلی‌فر، میلاد سرلک، سروش رفیعی، سعید صادقی، مهدی ترابی، محمد عمری و شهاب زاهدی روانه این بازی کرده بود. این در حالی بود که خبری از نبیل باهوویی حتی در لیست بازیکنان ذخیره پرسپولیس هم نبود و به نظر می‌رسید که او به دلیل سرماخوردگی به این بازی نرسیده است. این بازی با حملات سپاهانی‌ها آغاز شد و دقیقه هشت شوت خطرناک رضاییان از کنار دروازه پرسپولیس بیرون رفت. پس از آن توپ در میانه میدان در جریان بود تا اینکه در دقیقه ۲۲ پاس زیبایی رفیعی روی پای زاهدی نشست اما ضربه او قدرت لازم برای باز کردن دروازه را نداشت.

در ادامه اما باز هم این میزبان بود که حمله ور شد و دقیقه ۳۳ سانتی زکی پور با ضربه سر رامین بالای سر نعمتی به بیرون رفت. دقیقه ۳۹ هم حمله خطرناک سپاهانی‌ها با تکل فوق‌العاده گولسیانی دور شد و در ادامه شلیک راه دور قربانی بدون دردسر در اختیار بیرانوند قرار گرفت تا نیمه اول با تساوی بدون گل به پایان رسید.

تیم ملی فوتبال کشورمان، ۲۵ آبان در مرحله مقدماتی جام جهانی ۲۰۲۶، در تهران میزبان هنگ‌کنگ است و ۳۰ آبان هم میهمان ازبکستان خواهد بود. بر همین اساس، امیر قلعه‌نویی سرمربی تیم ملی، دیروز اسامی ۲۰ بازیکن را برای حضور در تمرینات تیم ملی اعلام کرد.



# دعوت از یک مهاجم جوان و یک هافبک پیر!

شده است و نام حمدانی در جمع نفرات دعوت شده دیده نمی‌شود.

غیبت قلی‌زاده و قایدی

علی قلی‌زاده که از زمان پیوستن به لیخ پوزنان نتوانسته برای این تیم لهستانی به دلیل مصدومیت به میدان برود، در این اردو هم حضور ندارد و به نظر می‌رسد که همچنان شرایط حضور در جمع ملی‌پوشان را پیدا نکرده است. در این میان، باید به دعوت نشدن مهدی قایدی هم اشاره کرد؛ ستاره‌ای که در ترکیب اتحاد کلباء و در جمع شاگردان فرهاد مجیدی بازی‌های خوبی را از خود به نمایش می‌گذارد ولی همچنان نتوانسته نظر مساعد قلعه‌نویی را به خود جلب کند.

استارت تیم ملی با ۶ بازیکن

پس از اعلام فهرست ۲۰ نفره تیم ملی، صبح دیروز ۵ ملی‌پوش لیگ برتری یعنی خلیل‌زاده، مهرداد محمدی، سید حسین حسینی، چشمی و سعید سرخیزان به اتفاق حزباوی بازیکن السد قطر با حضور در ساختمان پک به انجام تمرینات ریکواری پرداختند.

پابرجا بودن مشکلات پرداخت‌ها

اما تیم ملی در حالی کار خود را دوباره از سر گرفته است که شرایط سخت مالی سبب شده در این اردو هم خبری از پرداخت حقوق و دستمزد کادرفنی نباشد. فدراسیون فوتبال از زمان آغاز همکاری با قلعه‌نویی و دستیارانش فقط یک پرداختی به آنها داشته و از تیرماه تاکنون پولی به حساب آنها واریز نشده است.

۱۰ بازیکن دیگر به اردوی تیم ملی اضافه شدند در پایان هفته دهم رقابت‌های لیگ برتر، امیر قلعه‌نویی ۱۰ بازیکن را به اردوی تیم ملی پیش از دیدار برابر هنگ‌کنگ چین و ازبکستان دعوت کرد. علیرضا بیرانوند، پیام نیازمند، محمد حسین کنعانی‌زادگان، مهدی ترابی، محمد قربانی، محمد دانشگر، جواد حسین‌نژاد، آریا یوسفی، رضا اسدی و رامین رضاییان بازیکنان پرسپولیس و سپاهان هستند که به اردوی تیم ملی دعوت شده‌اند.

به پیر بودن تیم ملی اشاره می‌کنند اما قلعه‌نویی چنین اعتقادی ندارد و بر این باور است که تیم ملی جای جوانگرایی نیست و این کار باید توسط باشگاه‌ها انجام شود و بازیکنان جوان، به مرور به تیم ملی اضافه شوند! بر همین اساس، به غیر از حزباوی که در اردوهای قبلی هم حضور داشت، سرخیزان که متولد پنجم تیرماه ۱۳۸۲ است و ۲۰ سال دارد، جوان‌ترین بازیکن دعوت‌شده به تیم ملی است تا او هم در جمع ملی‌پوشان مورد ارزیابی قرار بگیرد.

بازگشت ابراهیمی به تیم ملی

در این میان، قلعه‌نویی دست روی یکی از قدیمی‌ترین شاگردان خود در سپاهان و استقلال هم گذاشته و از امید ابراهیمی که در آستانه جام جهانی رباط پایش پاره شده بود و به همین خاطر رقابت‌های ۲۰۲۲ قطر را از دست داد، برای اولین بار از زمان مربیگری‌اش در تیم ملی دعوت کرد. بازیکنی که متولد ۲۴ شهریور ۱۳۶۶ است و با ۲۶ سال سن، مسن‌ترین بازیکن تیم ملی در این سری به‌شمار می‌آید. نکته‌ای که در این بین وجود دارد، این است که به نظر می‌رسد قلعه‌نویی هنوز درباره خط هافبک خود به جمع‌بندی نرسیده و برای همین ابراهیمی را به تیم ملی دعوت کرده است.

لژیونرهای کایسری اسپور

کریمی که در اردوی بلغارستان تیم ملی را همراهی می‌کرد، در تورنمنت اردن به دلیل مصدومیت حضور نداشت. همچنین سید مجید حسینی هم تیمی او در کایسری اسپور هم که در تورنمنت اردن به دلیل آسیب‌دیدگی دعوت نشده بود، دوباره به جمع ملی‌پوشان بازگشته است.

محرمی دوباره ملی‌پوش شد

محرمی هم یکی از ملی‌پوشان دعوت شده به اردوی اردن بود ولی مصدومیت او باعث شد تا صالح حمدانی جایگزین او شود. با این حال این مدافع راست دیناموزاگرب پس از بهبودی و بازی برای تیم کروات، دوباره به جمع ملی‌پوشان ملحق

تیم ملی فوتبال کشورمان، ۲۵ آبان در مرحله مقدماتی جام جهانی ۲۰۲۶، در تهران میزبان هنگ‌کنگ است و ۳۰ آبان هم میهمان ازبکستان خواهد بود. بر همین اساس، امیر قلعه‌نویی سرمربی تیم ملی، دیروز اسامی ۲۰ بازیکن را برای حضور در تمرینات تیم ملی اعلام کرد. البته این لیست کامل نبود و کادر فنی تیم ملی اعلام کرد، اسامی بازیکنان دعوت‌شده از باشگاه‌های پرسپولیس و سپاهان، پس از پایان دیدار این دو تیم اعلام خواهد شد که این اتفاق افتاد.

۵ بازیکن داخلی و ۱۵ لژیونر

استقلال در این اردو سه بازیکن دارد (سید حسین حسینی، چشمی و مهرداد محمدی) و تراکتور (خلیل زاده) و گل‌گهر (سرخیزان) هم یک بازیکن در فهرست اولیه تیم ملی دارند اما ۱۵ بازیکن دیگر لژیونر هستند تا بخش عمده‌ای از ملی‌پوشان دعوت شده را از بازیکنان اروپایی تیم ملی تشکیل دهند.

بازیکنان دعوت شده

لیست نفرات دعوت شده به اردوی تیم ملی به این شرح است: دروازه‌بان: سید حسین حسینی (استقلال) / مدافعان وسط: شجاع خلیل‌زاده (تراکتور)، سید مجید حسینی (کایسری اسپور) و محمدامین حزباوی (السد) / مدافعان چپ: احسان حاج صفی و میلاد محمدی (آ.ا.ک) / مدافع راست: صادق محرمی (دیناموزاگرب) / هافبک‌ها: روزه چشمی (استقلال)، علی کریمی (کایسری اسپور)، سعید عزت‌اللهی (واپله)، احمد نوراللهی (الوحده)، امید ابراهیمی (الشمال) و سامان قدوس (برنتفورد) / وینگرها: محمد مجبی (روستوف)، علیرضا جهانبخش (فاینورد) و مهرداد محمدی (استقلال) / مهاجمان: سردار آزمون (رم)، کریم انصاری‌فرد (اومانیا)، سعید سرخیزان (گل‌گهر) و مهدی طارمی (پورتو)

سرخیزان؛ جوان تازه دعوت شده

با اینکه انتقاد زیادی به بسالا بودن میانگین سنی تیم ملی می‌شود و کارشناسان به اصطلاح

# اسنوکر به نیمه‌نهایی جهان رسید

صعود به مرحله حذفی ۳ بر ۲ بر قیرس باخند و به عنوان تیم دوم گروه خود به دور حذفی راه پیدا کردند. در آن مرحله هم ۴ بر یک فنلاند را شکست دادند ولی با شکست برابر هنگ‌کنگ شانس رسیدن به نیمه‌نهایی را از دست دادند.

تیم ملی اسنوکر کشورمان با قبول شکست برابر هنگ‌کنگ از راهیابی به مرحله نیمه‌نهایی پیکارهای قهرمانی جهان بازماند. امیر سرخوش و علی قره‌گوزلو در تیم ملی اسنوکر کشورمان در مرحله مقدماتی ۳ بر صفر سریلانکا را شکست دادند اما در ادامه و پس از قطعی شدن



## ↓ بشر به «سیاره سرخ» نزدیک تر شد



ناسا در درک شرایط زندگی انسان در مریخ کمک می کند. در این پروژه که چندی پیش کلید خورد، ناسا می خواهد اثرات یک سال دوری از زمین را بر جسم و روح این گروه خدمه ۴ نفره که حدود یک سال در فضا زندگی خواهند کرد، بررسی کند.

یک مأموریت ویژه وقتی به فرستادن فضاوردان به مریخ فکر می کنیم، بسیاری از ما تنها به سخت افزارهایی همچون پرتابگر و موشک فکر می کنیم اما ناسا باید عوامل انسانی مرتبط با مأموریت های مریخ را نیز در نظر بگیرد، به همین دلیل است که این آژانس مجموعه ای از مأموریت های طولانی مدت را روی زمین انجام می دهد که آنالوگ کاوش سلامت و عملکرد خدمه (CHAPEA) نامیده می شود.

در نخستین مأموریت از سه مأموریت یک ساله که در ژوئن ۲۰۲۳ آغاز شد، یک تیم ۴ نفره در قالب مأموریت CHAPEA (اکتشاف سلامت و عملکرد خدمه) در زیستگاه Mars Dune Alpha که در مرکز فضایی جانسون ناسا در هیوستون قرار دارد، زندگی خواهند کرد. این زیستگاه که توسط شرکت ساخت و ساز پرینت سه بعدی ICON طراحی شده، شامل اتاق خدمه خصوصی، آشپزخانه، محل زندگی، محل کار و دو حمام است. همچنین یک محیط خارجی به مساحت ۱۲۰۰ فوت مربع (۱۱۱ متر مربع) با نقاشی های دیواری مریخ و ماسه قرمز وجود دارد که خدمه در آنجا پیاده روی های فضایی شبیه سازی شده را با استفاده از واقعیت مجازی انجام خواهند داد.

این فضاورد، قرار است به مدت یک سال در sandbox (جعبه شنی) بمانند و وظایف محول شده را که برای هر یک از آنها متفاوت است، انجام دهند تا آمادگی کامل برای سفر به مریخ را پیدا کنند. دانشمندان ناسا معتقدند به طور واقع بینانه، هنوز یک یا دو دهه با مأموریت انسانی مریخ فاصله داریم، اما آماده سازی ها به خوبی در حال انجام است و دو مأموریت دیگر CHAPEA به ترتیب برای سال های ۲۰۲۵ و ۲۰۲۶ برنامه ریزی شده است.

به گفته آنان، خدمه CHAPEA در حالی که در Mars Dune Alpha زندگی می کنند، در انواع فعالیت هایی که فضاوردان در مریخ انجام می دهند، از پخت و پز گرفته تا ورزش و تمیز کردن زیستگاه و همچنین کارهای تعمیر و نگهداری تجهیزات زیستگاه شرکت خواهند کرد. کشاورزی و تحقیقات علمی بخشی دیگر از وظایف آنهاست و این ۴ نفر همچنین با عوامل استرس زای محیطی که ممکن است فضاوردان در مریخ تجربه کنند، مانند خرابی تجهیزات و تأخیر ارتباطات در کنترل مأموریت به دلیل فاصله بین مریخ و زمین، مواجه خواهند شد.

سبزی کاری در مریخ

این زیستگاه به ابزارهای گوناگون از جمله ترمیل مجهز شده که به خدمه این امکان را می دهد با استفاده از فناوری واقعیت مجازی، سفرهای طولانی تر را با تقریباً یک سوم گرانش زمین تجربه و کاملاً شرایط را شبیه به مریخ شبیه سازی کنند. ناسا عنوان کرده است حتی یک منطقه برای محصولات زراعی تعیین شده است که در آن، خدمه سبزیجات را برای تهیه و پخت غذای خود پرورش می دهند. همچنین برای این خدمه، یک ایستگاه کاری زمین شناسی کامل با جعبه دستکش برای تجزیه و تحلیل نمونه های سنگ جمع آوری شده در طول پیاده روی های فضایی شبیه سازی شده در نظر گرفته شده است. انجام وظایف میدانی زمین شناسی مانند یافتن و شناسایی سنگ های مورد علاقه، انتقال ویژگی های قابل توجه به تیم داخل زیستگاه برای ثبت در پایگاه داده، گرفتن عکس برای اثبات و جمع آوری نمونه هایی از سنگ برای مطالعه در زیستگاه بخشی از این اهداف است. این فضاوردان مشکلاتی هم دارند که از آنها می توان به تحمل در سدهای محدودیت آب اشاره کرد.

در حالی که ممکن است ۱۲ ماه زمان زیادی برای گذراندن در این زیستگاه شبیه سازی شده به نظر برسد اما فضاوردانی که در واقعیت به مریخ سفر می کنند احتمالاً باید مدت زمان بیشتری را دور از خانه تحمل کنند.

یک سفر رفت و برگشت از زمین به مریخ، با توجه به زمان سفر بین دو سیاره با احتساب مشکلات احتمالی، حدود ۲۱ ماه طول می کشد و حتی گفته می شود بخشی از مأموریت در سطح مریخ، می تواند هفته ها یا حتی ماه ها ادامه داشته باشد.

راهی که ناسا پیموود ناسا برای اولین بار در سال ۲۰۲۱ فراخوان شرکت کنندگان CHAPEA را با شریایی شامل مدرک STEM (علم، فناوری، مهندسی و ریاضی) و همچنین تجربه حرفه ای در آن زمینه، تجربه خلبانی یا آموزش نظامی اعلام کرد. در نهایت، نامزدهای CHAPEA همان تست های فیزیکی و روان شناختی کاندیداهای فضاوردی را پشت سر گذاشتند تا اطمینان حاصل شود.

یک زیستگاه در آب های اروپا با توجه به کم بودن میزان نیروی جاذبه و اکسیژن در مریخ و همچنین شرایط جوی و آب و هوایی خاص این سیاره، زندگی روی آن چندان برای بشر راحت نخواهد بود و دانشمندان برای موفقیت آمیز بودن سفرهای فضایی و افزایش میزان ماندگاری فضاوردان در مریخ، زیستگاه های خاصی را برای شبیه سازی این سیاره سرخ طراحی کرده اند. به این ترتیب فضاوردان با چالش های احتمالی فضاوردی در سفر واقعی به مریخ آشنا می شوند و به دنبال راهکار خواهند بود.

آژانس های فضایی به طور معمول فضاوردان را در استخرهای شنا غوطه ور می کنند تا بتوانند وظایف خود را در یک محیط شبیه سازی شده انجام دهند. اما تازه ترین زیستگاه برای آموزش فضاوردان به منظور زندگی در مریخ، یک ایستگاه با نام UHAB است که به جای استخر، در زیر دریا قرار گرفته است. دانشمندان تلاش دارند به فضاوردان کمک کنند تا در این فضا با شبیه سازی زیستگاه های فرازمینی، نحوه زندگی در مریخ را آموزش ببینند و بدن شان با شرایط سخت مریخ سازگار شود، به این امید که روزی فضاوردان در مریخ و سایر سیارات کهکشانی راه شیری زندگی کنند.

زیستگاه زیر آب UHAB که توسط مهندسان حوزه هوا-فضای کمپانی SAGA در دانمارک طراحی شده است، در نهایت می تواند هر بار حداکثر ۴ فضاورد کارآموز را برای بیش از یک ماه در خود جای دهد و در طول این دوره، این زیستگاه در بستر دریا لنگر می اندازد.

زیستگاه UHAB همچون سازه هایی که ممکن است روزی روی سطح ماه یا مریخ ساخته شوند، کاملاً خاص و پایدار خواهد بود. فضاوردان در طول اقامت خود، با چالش های جسمی و روحی مختلفی مواجه می شوند که ممکن است هنگام زندگی در چنین شرایطی بر کره ماه یا مریخ، مجبور به تحمل آن شوند. غلبه بر این چالش های احتمالی دستاورد بزرگ بشر برای افزایش ماندگاری بر سطح مریخ است.

شروعی تازه در ۲۰۲۶ تازه ترین اخبار حاکی است که طبق برنامه، قرار است نسخه نهایی ۴ نفره UHAB در سال ۲۰۲۶ در آب های اروپا مستقر شود. به این ترتیب چنین زیستگاهی برای گروه هایی مانند آژانس فضایی اروپا در دسترس خواهد بود. وسعت این سازه، ۱۰ متر مربع (۱۰۸ فوت مربع) خواهد بود و تا عمق بیش از ۱۰ متر در برابر فشار آب، خوردگی و سایر اتفاقاتی که ممکن است در زیر دریا رخ بدهد، مقاوم است. مقاومت بالای این ایستگاه شبیه سازی شده، یک امتیاز مهم محسوب می شود چرا که به این ترتیب زیست شناسان یا اقیانوس شناسان هم می توانند از آن برای مطالعات محیط زیست در یابی بهره بگیرند و تحقیقات خود را تکمیل کنند.

کمپانی SAGA پیش از این نیز نسخه تک نفره UHAB را با موفقیت آزمایش کرده است. حدود یک ماه پیش سباستین آریستوتلیس، یکی از بنیانگذاران این شرکت، ۴۸ ساعت را در ساختار ۱،۵ متر مربعی (۱۶ فوت مربع) در عمق ۷ متری (۲۳ فوت) در بستر دریا در نزدیکی کپنهاگ گذراند.

ورود ناسا به شبیه سازها تاکنون تنها کاوشگرها و مریخ نورد های روباتیک در مریخ فرود آمده و این سیاره سرخ را پیموده اند اما حالا ناسا در حال آماده کردن و آموزش بشر برای زندگی روی کره مریخ است. قبل از اینکه ناسا بتواند فضاوردانی را در دهه ۲۰۳۰ به مریخ بفرستد، این آژانس فضایی یک زیستگاه شبیه سازی شده مریخ را ایجاد کرده است. زیستگاه مریخ ناسا به دانشمندان اجازه می دهد تا خدمه فضاورد ۴ نفره را قبل از پروازهای دهه ۲۰۳۰، در شبیه ترین محل به مریخ مورد مطالعه قرار دهند.

در یکی از جدیدترین پروژه های ناسا، آژانس فضایی مستقر در آمریکا ۴ داوطلب را در یک مأموریت یک ساله برای اکتشاف سیاره سرخ آماده می کند. این ۴ مرد فضاورد در زیستگاهی زندگی خواهند کرد که شرایطی کاملاً شبیه مریخ بازسازی شده و عملاً به

# خاطره گویی فلسطینیان برای پیشگیری از فراموشی

نهضت ادبی خاطره نویسی در ادبیات مقاومت فلسطین که بخش انکارناپذیری از تاریخ شفاهی سرزمین های اشغالی را هم شامل می شود، از همان ابتدای شکل گیری ادبیات مقاومت در این سرزمین مقدس تا به امروز دستاورد چندانی نداشته و برای این خلأ بزرگ تاریخی دلایل متعددی را می توان برشمرد. از جمله، نبود مراکز فرهنگی و ادبی مرتبط با این موضوع متمرکز در داخل سرزمین های اشغالی و همچنین نداشتن دسترسی آسان به افرادی که خاطراتی از سال های اولیه اشغال این سرزمین توسط رژیم غاصب صهیونیستی دارند، چرا که بسیاری از ساکنان اصلی و فلسطینی این سرزمین مقدس از همان سال های نخست اشغال این کشور، آواره شده، جا و مکان مشخص و متمرکز در طول این سال ها نداشته اند که بشود به راحتی به آنها دسترسی داشت و گنجینه ای از خاطرات دست اول و مستند را از زبان این افراد که در اصل شاهدان اصلی واقعه اشغال سرزمین فلسطین بوده اند ثبت، ضبط و مکتوب کرد تا به عنوان سندی قابل دفاع و ماندگار از اشغالگری توسط رژیم صهیونیستی برای نسل های آینده فلسطینی ها و حتی مسلمانان و دیگر ملت های جهان باقی بماند. با این حال، معدود مراکز فرهنگی و رسانه ای در خارج از سرزمین های اشغالی در زمینه گردآوری و انتشار خاطرات رانده شدگان از سرزمین فلسطین دست به کار شده و برخی از این مراکز دستاوردهای قابل توجهی هم در این بخش داشته اند. از جمله، خبرگزاری قدس (قدسنا) در کشورمان که با استفاده از حضور و تجربه خبرنگاران خود در غزه و نوار باختری و همچنین اردن و سوریه، سلسله گفت و گو هایی با تعدادی از فلسطینی های شاهد غصب این سرزمین توسط صهیونیست ها انجام داده و حاصل این گفت و گو ها را در قالب کتاب «تا فراموش نشوی» با عنوان فرعی: خاطرات رانده شدگان سرزمین فلسطین، تهیه و منتشر کرده است. کتاب حاضر در بردارنده مصاحبه و گفت و گو با فرزندان فلسطین است فرزندان که اغلب آنها در سال ۱۹۴۸ با ترنندهای گوناگون نظامی و سیاسی اشغالگران و ضعف و انفعال دولت ها و ارتش های عربی، از سرزمین آبا و اجدادی خود اخراج و آواره و در نقاط مختلف داخل یا خارج فلسطین اردو گانه نشین و جیره خوار سازمان ملل شدند. این مصاحبه ها از زبان فلسطینی های سالخورده ای است که اکنون عمری بین ۷۵ تا ۹۰ سال دارند و هنگام اشغال سرزمین فلسطین سنی بین ۱۰ تا ۳۰ سال داشتند و شاهد نحوه اشغال سرزمین فلسطین و آوارگی صدها هزار آواره فلسطینی بودند. علاوه بر این، کتاب به بررسی شیوه ها و شگردها و اهداف اشغال، استثمار، قیمومیت، ماهیت مجامع بین المللی ترور، ارعاب رژیم صهیونیستی هم می پردازد. کتاب حاضر مستند به مشاهدات زنان و مردانی است که در اشغال فلسطین، خود به چشم دیده اند که چه بر این سرزمین رفته و چگونه آنها را آواره کرده اند. بنابراین، یکی از ویژگی های کتاب «تا فراموش نشوی» این است که شایعات ساخته و پرداخته سرویس های خبری صهیونیسم برای شبهه افکنی در اندکان جهانیان را خنثی می کند.

## جایگاه فلسطین در اندیشه

### ادوار سعید

ادوارد سعید، روشنفکر فلسطینی کسی است که برای احقاق حقوق مردم کشورش وارد مبارزه های اندیشه ای و کلامی متعددی شد که آن را بخشی از رسالت روشنفکری خود می دانست. حمید عضدانلو در پیشگفتار کتاب «نقش روشنفکر» که در سال ۱۳۷۷ ترجمه شده نیز وجوه جدیدی از شخصیت روشنفکر سعید را معرفی می کند. از دیدگاه او، سعید یکی از جنجالی ترین روشنفکران معاصر بود که بحث های زیادی داشت و اندیشه های مختلفی را برانگیخت. شهامت، استقلال فکری در تحقیق و همدردی نسبت به افراد تحت فشار از جمله ویژگی های بارز شخصیتی ادوارد سعید بود. پرسش هایی که سعید مطرح می کرد به پرسش های دشوار معروف بودند یعنی پرسش هایی که پاسخ قطعی و جهان شمول برایشان وجود نداشت. روشنفکر کیست؟ روشنفکر واقعی کدام است؟ روشنفکر چه نقشی باید ایفا کند؟ روشنفکر چه رابطه ای باید با ساختار قدرت و جامعه داشته باشد؟ آیا باید روشنفکران را جدی گرفت؟ آیا روشنفکران به حقیقتی پی برده اند که عموم مردم از آن غافل اند؟ سعید برای پاسخ گویی به این پرسش ها به متفکرانی مانند آنتونیو گرامشی، میشل فوکو، ژان پل سارتر و آدرنو و متوسل می شد. ادوارد سعید با بهره گرفتن از ادبیات تطبیقی به بحث های خود قدرت بخشید و سعی کرد راه درست اندیشیدن را بیاموزد. مهم ترین چیزی که سعید در وجوه شخصیتی یک روشنفکر ملامت می کرد، چیزی بود که باعث می شد روشنفکر از پرداختن به مشکلات، طفره برود. سعید علاقه زیادی داشت به اینکه به مسائل عینی اجتماعی بپردازد. او از روشنفکران انتظار داشت اخلاقی جهان شمول و تا حدودی مذهبی را رعایت کنند. سعید سعی می کرد نقش جهانشمولی را بر دوش روشنفکر بگذارد به نحوی که روشنفکر به فراسوی مرزهای خود برود. انطور که در کتابی مانند نقش روشنفکر آمده است، اندیشه سعید بندهت تحت تأثیر میشل فوکو قرار داشته است با اینکه در تعریف روشنفکر، سعید و فوکو اختلافات فراوانی داشتند. سعید در شرح شناسی باب دیگری می گشاید و سعی می کند به مسأله گفتن بپردازد. همان طور که فوکو گفته بود شرح شناسی درک نخواهد شد مگر اینکه به صورت گفتن در آید. سعید و فوکو هر دو گفتن را در پیوند با قدرت تعریف می کردند.

شاید بیشترین آزار را سعید نه از آنان که خانه اش را ویران کردند بلکه از آن دسته از روشنفکران دید که کنار گود نشستند و به امور مربوط به منافع و مصالح عمومی واکنشی نشان ندادند. سعید باور داشت روشنفکر باید به اصول اخلاقی و قضاوت اخلاقی مسلح باشد. سعید جزو معدود کسانی بود که جسارت داشت بگوید قرارداد صلح با اسرائیل، در واقع حاکمیت اسرائیل بر فلسطین را تثبیت می کند؛ ادعایی که ثابت شد و کسی نتوانست برای جلوگیری از سلطه اسرائیل کاری انجام دهد.